با ایران توشه
یک قدم جلوتر
باش!

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت



ایران توشه، مرجع دانلود فایل های کمک آموزشی دانش آموزان و کنکوری ها

همه چیز
برای موفقیت
تو!

- دانلود رایگان آزمون های آزمایشی قلمچی، خیلی سبز، گاج و ...
- دانلود رایگان گام به گام تمامی دروس
- دانلود رایگان نمونه سوالات امتحانی (نوبت اول و دوم) و امتحانات نهایی
- دانلود رایگان جزوه های کمک آموزشی و شب امتحانی

کافیست هر فایلی که نیاز دارید را در گوگل به این صورت جستجو کنید:

فایل مورد نیاز + ایران توشه

مثال:

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه



irantooshe.ir

t.me/irantooshe

گام به گام حسابداری صنعتی دوازدهم
فصل سوم

عنوان فصل: کنترل مواد

از صفحه‌ی ۳۸ تا صفحه‌ی ۸۶ کتاب

در این فایل پاسخ فعالیت‌ها، کارهای کلاسی، تمرین‌ها و پرسش‌های فصل کنترل مواد آمده است.

مباحث فصل: ماهیت و طبقه‌بندی مواد، دوایر کنترل‌کننده مواد، اسناد و دفاتر انبار، روش‌های ارزیابی موجودی مواد (LIFO، FIFO و میانگین)

تهیه‌شده در ایران‌توشه، توشه‌ای برای موفقیت

irantooshe.ir

فهرست پرسش‌ها

۱ صفحه ۷۴ · پرسش — گروه حساب موجودی مواد ۹

۲ صفحه ۷۴ · پرسش — طبقه‌بندی مواد ۹

۳ صفحه ۷۴ · پرسش — مواد مستقیم ۹

۴ صفحه ۷۴ · پرسش — مواد غیرمستقیم ۹

۵ صفحه ۷۴ · پرسش — دوایر کنترل‌کننده مواد ۱۰

۶ صفحه ۷۴ · پرسش — مدیریت واحد مواد ۱۰

۷ صفحه ۷۴ · پرسش — ویژگی‌های مدیر خرید ۱۰

۸ صفحه ۷۴ · پرسش — مسئولیت مدیر خرید ۱۱

۹ صفحه ۷۴ · پرسش — تشریفات خرید مواد ۱۱

۱۰ صفحه ۷۴ · پرسش — روش‌های نگهداری موجودی مواد ۱۱

۱۱ صفحه ۷۴ · پرسش — کمبود موجودی مواد ۱۲

۱۲ صفحه ۷۴ · پرسش — اضافه موجودی مواد ۱۲

۱۳ صفحه ۷۴ · پرسش — انبارهای فرعی ۱۲

۱۴ صفحه ۷۴ · پرسش — وظایف انباردار ۱۲

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۱۵ صفحه ۷۴ · پرسش — حد تجدید سفارش ۱۳

۱۶ صفحه ۷۴ · پرسش — عوامل حد تجدید سفارش ۱۳

۱۷ صفحه ۷۴ · پرسش — هدف حداقل موجودی ۱۳

۱۸ صفحه ۷۴ · پرسش — عوامل حداقل موجودی ۱۳

۱۹ صفحه ۷۴ · پرسش — باصرفه‌ترین مقدار سفارش ۱۴

۲۰ صفحه ۷۴ · پرسش — عوامل باصرفه‌ترین مقدار ۱۴

۲۱ صفحه ۷۴ · پرسش — هزینه نگهداری مواد ۱۴

۲۲ صفحه ۷۴ · پرسش — محاسبه هزینه نگهداری ۱۴

۲۳ صفحه ۷۴ · پرسش — دوره گردش موجودی مواد ۱۵

۲۴ صفحه ۷۴ · پرسش — حداکثر موجودی مواد ۱۵

۲۵ صفحه ۷۴ · پرسش — علل کسری یا اضافه موجودی ۱۵

۲۶ صفحه ۷۴ · پرسش — ثبت کسری موجودی ۱۶

۲۷ صفحه ۷۴ · پرسش — ثبت اضافه موجودی ۱۶

۲۸ صفحه ۷۴ · پرسش — بستن حساب کسر یا اضافه ۱۶

۲۹ صفحه ۷۴ · پرسش — بهای تمام‌شده مواد خریداری‌شده ۱۶

۳۰ صفحه ۷۴ · پرسش — روش‌های ثبت بهای مواد خریداری‌شده ۱۷

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۳۱ صفحه ۷۴ · پرسش — ثبت پس از خرید ۱۷

۳۲ صفحه ۷۵ · پرسش — برخورد با حساب پیش‌بینی هنگام خرید ۱۷

۳۳ صفحه ۷۵ · پرسش — حساب تعدیل هزینه‌ها ۱۸

۳۴ صفحه ۷۵ · پرسش — ثبت صدور مواد به تولید ۱۸

۳۵ صفحه ۷۵ · پرسش — برگشت مواد به فروشنده در کارت حساب ۱۸

۳۶ صفحه ۷۵ · پرسش — اختلاف مبلغ دریافتی از فروشنده ۱۹

۳۷ صفحه ۷۵ · پرسش — بستن حساب اصلاح مواد ۱۹

۳۸ صفحه ۷۵ · پرسش — علل برگشت مواد به انبار ۱۹

۳۹ صفحه ۷۵ · پرسش — ثبت برگشت مواد به انبار ۱۹

۴۰ صفحه ۷۵ · پرسش — دلیل روش‌های ارزیابی ۲۰

۴۱ صفحه ۷۵ · پرسش — کاربرد فیزیکی روش‌ها ۲۰

۴۲ صفحه ۷۵ · پرسش — قیمت‌گذاری مواد صادره ۲۰

۴۳ صفحه ۷۵ · پرسش — جایگاه موجودی مواد پایان دوره ۲۰

۴۴ صفحه ۷۵ · پرسش — روش‌های ارزیابی ۲۱

۴۵ صفحه ۷۵ · پرسش — حق تقدم مواد برگشتی ۲۱

۴۶ صفحه ۷۵ · پرسش — کاربرد روش میانگین ۲۱

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۴۷ صفحه ۷۵ · پرسش — استفاده مدیران از روش‌ها ۲۲
۴۸ صفحه ۷۵ · چهارگزینه‌ای — مقدار ۴٬۹۸۰ کیلو ۲۲
۴۹ صفحه ۷۵ · چهارگزینه‌ای — تعریف حد تجدید سفارش ۲۲
۵۰ صفحه ۷۵ · چهارگزینه‌ای — عامل مؤثر بر باصرفه‌ترین مقدار ۲۳
۵۱ صفحه ۷۶ · چهارگزینه‌ای — مسئول نگهداری موجودی ۲۳
۵۲ صفحه ۷۶ · چهارگزینه‌ای — عامل حداقل موجودی ۲۳
۵۳ صفحه ۷۶ · چهارگزینه‌ای — جبران کسری موجودی ۲۳
۵۴ صفحه ۷۶ · چهارگزینه‌ای — ارزیابی FIFO پایان دوره ۲۴
۵۵ صفحه ۷۶ · چهارگزینه‌ای — ارزیابی LIFO پایان دوره ۲۴
۵۶ صفحه ۷۷ · چهارگزینه‌ای — انتخاب روش برای سود کمتر ۲۵
۵۷ صفحه ۷۷ · چهارگزینه‌ای — ثبت خرید با هزینه پیش‌بینی‌شده ۲۵
۵۸ صفحه ۷۷ · چهارگزینه‌ای — اختلاف مواد برگشتی به فروشنده ۲۵
۵۹ صفحه ۷۷ · چهارگزینه‌ای — بستن حساب پیش‌بینی هزینه‌ها ۲۶
۶۰ صفحه ۷۷ · چهارگزینه‌ای — مواد مصرف‌شده ۲۶
۶۱ صفحه ۷۷ · چهارگزینه‌ای — برگشت مواد غیرمستقیم به انبار ۲۷
۶۲ صفحه ۷۷ · چهارگزینه‌ای — حداقل موجودی ۲۷

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۶۳ صفحه ۷۷ · چهارگزینه‌ای — عبارت صحیح‌تر ۲۷

۶۴ صفحه ۷۸ · چهارگزینه‌ای — حد تجدید سفارش ۲۸

۶۵ صفحه ۷۸ · چهارگزینه‌ای — باصرفه‌ترین مقدار خرید ۱ ۲۸

۶۶ صفحه ۷۸ · چهارگزینه‌ای — باصرفه‌ترین مقدار خرید ۲ ۲۸

۶۷ صفحه ۷۸ · چهارگزینه‌ای — تعداد نرخ‌های موجودی (LIFO) ۲۹

۶۸ صفحه ۷۸ · چهارگزینه‌ای — بهای موجودی پایان دوره LIFO ۲۹

۶۹ صفحه ۷۸ · چهارگزینه‌ای — بهای مواد صادره FIFO ۳۰

۷۰ صفحه ۷۸ · چهارگزینه‌ای — میانگین موزون ۳۰

۷۱ صفحه ۷۹ · چهارگزینه‌ای — تعیین روش ارزیابی ۳۰

۷۲ صفحه ۷۹ · مسئله — مسئله 3-1 ۳۱

۷۳ صفحه ۷۹ · مسئله — مسئله 3-2 ۳۱

۷۴ صفحه ۷۹ · مسئله — مسئله 3-3 ۳۲

۷۵ صفحه ۸۰ · مسئله — مسئله 3-4 ۳۲

۷۶ صفحه ۸۰ · مسئله — مسئله 3-5 ۳۳

۷۷ صفحه ۸۰ · مسئله — مسئله 3-6 ۳۳

۷۸ صفحه ۸۱ · مسئله — مسئله 3-7 ۳۶

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۷۹ صفحه ۸۲ · مسئله — مسئله 3-8 ۴۰

۸۰ صفحه ۸۲ · مسئله — مسئله 3-9 ۴۲

۸۱ صفحه ۸۳ · مسئله — مسئله 3-10 ۴۶

۸۲ صفحه ۸۳ · مسئله — مسئله 3-11 ۵۰

۸۳ صفحه ۸۳ · مسئله — مسئله 3-12 ۵۲

۸۴ صفحه ۸۴ · مسئله — مسئله 3-13 ۵۶

۸۵ صفحه ۸۴ · مسئله — مسئله 3-14 ۵۹

۸۶ صفحه ۸۴ · مسئله — مسئله 3-15 ۶۱

۸۷ صفحه ۸۵ · مسئله — مسئله 3-16 ۶۴

۸۸ صفحه ۸۵ · مسئله — مسئله 3-17 ۶۷

۸۹ صفحه ۸۵ · مسئله — مسئله 3-18 ۶۹

۹۰ صفحه ۸۵ · مسئله — مسئله 3-19 ۷۰

۹۱ صفحه ۸۶ · مسئله — مسئله 3-20 ۷۶

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۱ صفحه ۷۴ پرسش

۱ـ حساب موجودی مواد، در کدام طبقه یا گروه حساب‌ها قرار می‌گیرد؟

موجودی مواد جزء دارایی‌های فعال و با گردش سریع است؛ بنابراین در گروه **دارایی‌های جاری** طبقه‌بندی می‌شود.

۲ صفحه ۷۴ پرسش

۲ـ مواد به چند دسته تقسیم می‌شود؟

مواد به **دو دسته** تقسیم می‌شود: مواد مستقیم و مواد غیرمستقیم.

۳ صفحه ۷۴ پرسش

۳ـ تعریف مواد مستقیم را بنویسید و دو مثال ارائه دهید.

مواد مستقیم (مواد اولیه) موادی است که چارچوب اصلی محصول را تشکیل می‌دهد؛ یعنی مستقیماً در تولید محصول به مصرف می‌رسد یا به‌آسانی می‌توان آن را به محصول مرتبط دانست.

مثال: تیرآهن و سیمان در صنعت ساختمان؛ آرد و شکر در تولید شیرینی؛ چوب در ساخت میز.

۴ صفحه ۷۴ پرسش

۴ـ مشخصات مواد غیرمستقیم را بنویسید و سه مثال برای آن بزنید.

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

مواد غیرمستقیم کلیه موادی است که در کارخانه به مصرف می‌رسد ولی مستقیماً در ساخت محصول مصرف نمی‌شود و نمی‌توان آن را به‌آسانی به یک محصول مرتبط کرد؛ همچنین مواد مستقیمی که به‌دلیل ناچیز بودن قیمت، تسهیم آن به محصولات مقرون به صرفه نیست، جزء مواد غیرمستقیم طبقه‌بندی می‌شود.

- نمک در پخت نان
- چسب در صنایع چوبی
- نخ در دوزندگی (و پیچ و مهره در تولید بعضی لوازم خانگی)

مواد مصرفی در نظافت کارخانه، روغن، نفت و گریس نیز «ملزومات کارخانه» و جزء مواد غیرمستقیم است.

۵ صفحه ۷۴ پرسش

۵ـ دوایر کنترل‌کننده مواد را نام ببرید و درباره هر کدام به‌صورت کوتاه شرح دهید.

1. **دایره خرید:** تهیه مواد اولیه، ملزومات، لوازم یدکی و ابزار مورد نیاز، تهیه فهرست مشخصات فنی مواد و فهرست فروشندگان و قیمت‌ها و انجام تشریفات خرید.
2. **دایره بازرسی (کنترل کیفیت):** بازرسی کمی و کیفی مواد خریداری‌شده پیش از تحویل به انبار تا مواد با سفارش مطابقت داشته باشد؛ ایرادها از طریق دایره خرید به اطلاع فروشنده می‌رسد.
3. **دایره انبار:** نگهداری و حفظ مواد و سایر موجودی‌های جنسی، دریافت مواد وارده، تحویل مواد به دوایر تولیدی با حواله انبار و ثبت آنها در کارت انبار.
4. **دایره حسابداری مواد:** نگهداری کارت حساب مواد برای هر ماده، ثبت مقدار و مبلغ مواد وارده و صادره، قیمت‌گذاری مواد صادره با یکی از روش‌های ارزیابی و ارسال گزارش مواد مصرفی به حسابداری صنعتی.

۶ صفحه ۷۴ پرسش

۶ـ مدیریت واحد مواد را توضیح دهید.

در واحدهای تولیدی کوچک، صاحب مؤسسه یا نماینده او شخصاً خرید مواد را بر عهده دارد؛ ولی در مؤسسات بزرگ و حتی متوسط باید یک دایره یا واحد مجزا برای خرید مواد ایجاد شود تا مسئولیت خرید مواد بر عهده مدیریت واحد قرار گیرد. مدیریت خرید در سیستم کنترل مواد موقعیتی حساس دارد و با داشتن تشکیلاتی مناسب می‌تواند موجب صرفه‌جویی در هزینه‌های مربوط به مواد شود.

۷ صفحه ۷۴ پرسش

۷ـ مدیر خرید مواد باید دارای چه ویژگی‌هایی باشد، نام ببرید.

- اطلاعات کافی درباره تولید محصول کارخانه محل خدمت خود
- تجربه کافی برای اداره سازمان خرید
- آگاهی کافی از نرخ مواد مورد نیاز واحد، چه از داخل و چه از خارج کشور
- آگاهی از قوانین تجاری، اصول حقوقی معاملات و اصول و قوانین اقتصادی

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.
irantooshe.ir

۸ صفحه ۷۴ پرسش

۸ـ مسئولیت مدیر خرید را شرح دهید.

مدیر خرید مسئول تهیه مواد اولیه مورد نیاز کارخانه به مقدار لازم، با کیفیت مطلوب، با قیمت مناسب و در زمان مناسب است. او با شناخت بازار و فروشندگان، انتخاب مناسب‌ترین پیشنهاد و داشتن تشکیلات صحیح، موجب صرفه‌جویی در هزینه‌های مربوط به مواد می‌شود و نقشی حساس در کنترل مواد دارد.

۹ صفحه ۷۴ پرسش

۹ـ تشریفات مربوط به خرید مواد را به‌صورت خلاصه شرح دهید.

خریدها باید در قبال وصول درخواست سفارش مواد که دارای امضای مجاز است، با انجام تشریفات زیر صورت گیرد:

1. دریافت برگ درخواست خرید مواد
2. صدور برگ موقت سفارش خرید برای فروشندگان مواد و استعلام بها
3. بررسی پیشنهادهای رسیده از طرف فروشندگان و انتخاب مناسب‌ترین آنها
4. ارسال یک نسخه از سفارش خرید به فروشنده مورد نظر که به منزله قرارداد خرید بین خریدار و فروشنده است

۱۰ صفحه ۷۴ پرسش

۱۰ـ نگهداری موجودی مواد به چند روش صورت می‌گیرد؟ به‌صورت خلاصه شرح دهید.

نگهداری حساب موجودی مواد به دو روش انجام می‌شود:

1. **روش ادواری:** موجودی مواد فقط در پایان دوره با شمارش (انبارگردانی) و ارزیابی تعیین می‌شود و در طول دوره مانده موجودی مواد مشخص نیست.
2. **روش دائمی:** با ثبت هر خرید، صدور و برگشت در کارت حساب مواد، مانده موجودی مواد (از نظر مقدار و مبلغ) همواره مشخص است.

واحدهای تولیدی معمولاً از روش دائمی استفاده می‌کنند، زیرا مدیران باید همواره از مقدار مواد موجود در انبار آگاه باشند.

۱۱ صفحه ۷۴ پرسش

۱۱ـ اگر موجودی مواد کمتر از حد لازم باشد، چه وضعیتی پیش خواهد آمد؟

عدم نگهداری موجودی مواد به مقدار کافی موجب توقف تولید می‌شود. در این صورت بدون اینکه محصولی تولید شده باشد، هزینه‌های زیادی (حقوق، استهلاک و ...) به بار می‌آید و خریدهای فوری برای جلوگیری از توقف تولید نیز هزینه‌های تولید را افزایش می‌دهد.

۱۲ صفحه ۷۴ پرسش

۱۲ـ اگر موجودی مواد بیشتر از حد لازم باشد، چه وضعیتی پیش می‌آید؟

خرید مواد بیش از مقدار لازم موجب رکود نقدینگی، افزایش هزینه‌های انبارداری، نابابی و فاسد شدن مواد و احتمال زیان ناشی از کاهش قیمت مواد خواهد شد.

۱۳ صفحه ۷۴ پرسش

۱۳ـ استفاده از انبارهای فرعی در کنار انبار اصلی دارای چه منافعی خواهد بود، شرح دهید.

در واحدهای بزرگ تولیدی، انبار مرکزی را نمی‌توان نزدیک همه دوایر تولیدی ساخت. با وجود یک انبار فرعی در هر دایره تولیدی، انبار مرکزی در زمان‌های مناسب مواد مورد نیاز دوایر مختلف را به انبار همان دایره ارسال می‌کند؛ در نتیجه انتقال و جابه‌جایی مواد (به‌ویژه مواد سنگین و پرحجم) با سهولت و کمترین هزینه انجام می‌شود، مواد به‌موقع در دسترس تولید قرار می‌گیرد و کنترل و نگهداری مواد بهتر صورت می‌گیرد.

۱۴ صفحه ۷۴ پرسش

۱۴ـ چهار وظیفه از وظایف انباردار را نام ببرید.

1. تکمیل و ارسال برگ درخواست خرید مواد به دایره خرید با در نظر گرفتن مقدار موجودی
2. دریافت مواد وارده به انبار، ثبت آن در کارت انبار و تکمیل اعلامیه رسید مواد (قبض انبار)
3. کدگذاری، طبقه‌بندی و نگهداری مواد در محل مناسب و تحویل مواد به دوایر تولیدی در قبال حواله انبار

4. تطبیق مانده کارت‌های انبار با موجودی واقعی انبار

(تهیه گزارش مواد ناباب و کم‌مصرف و حفظ و نگهداری مواد نیز از وظایف او است.)

۱۵ صفحه ۷۴ پرسش

۱۵ـ حد تجدید سفارش به چه معناست؟ آن را تعریف کنید.

حد تجدید سفارش عبارت است از تعداد یا مقدار موادی بین حداقل و حداکثر موجودی انبار که بلافاصله پس از رسیدن موجودی انبار به آن، باید نسبت به خرید مجدد مواد اقدام شود تا مواد خریداری‌شده قبل از رسیدن موجودی انبار به حداقل، به انبار برسد.

۱۶ صفحه ۷۴ پرسش

۱۶ـ حد تجدید سفارش به چه عواملی وابسته است؟

حد تجدید سفارش مستقیماً به دو عامل **حداکثر مصرف روزانه** و **حداکثر مدت رسیدن مواد سفارش‌داده‌شده به انبار** بستگی دارد:

```
حد تجدید سفارش = حداکثر مصرف روزانه × حداکثر مدت وصول مواد
```

۱۷ صفحه ۷۴ پرسش

۱۷ـ از حداقل موجودی مواد یا کالا به چه منظور استفاده می‌شود؟

حداقل موجودی مقدار موادی است که باید همواره در انبار موجود باشد و در شرایط عادی نباید موجودی انبار از آن کمتر شود؛ هدف از آن جلوگیری از توقف تولید به‌علت تمام‌شدن مواد است.

۱۸ صفحه ۷۴ پرسش

۱۸ـ حداقل موجودی مواد به چه عواملی بستگی دارد؟

حداقل موجودی به **مصرف روزانه مواد** و **مدت وصول مواد به انبار** (و از طریق حد تجدید سفارش) بستگی دارد و از رابطه زیر به دست می‌آید:

```
حد تجدید سفارش = حداقل موجودی مواد − (متوسط مدت وصول مواد × متوسط مصرف روزانه)
```

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۱۹ صفحه ۷۴ پرسش

۱۹ـ باصرفه‌ترین مقدار سفارش را تعریف کنید.

باصرفه‌ترین تعداد یا مقدار سفارش عبارت است از تعداد یا مقدار موادی که حداقل هزینه‌های سالانه مربوط به موجودی‌ها (هزینه سفارش و هزینه نگهداری) را در بر داشته باشد.

۲۰ صفحه ۷۴ پرسش

۲۰ـ عواملی که باصرفه‌ترین میزان سفارش به آنها وابسته است را نام ببرید.

- مقدار مصرف سالانه (مقدار مواد مورد نیاز سالانه)
- هزینه هر بار سفارش
- بهای خرید هر واحد مواد
- درصد (نرخ) هزینه نگهداری

√ (2 × درصد هزینه نگهداری) × بهای خرید هر واحد ÷ هزینه هر بار سفارش × مقدار مصرف سالانه) = باصرفه‌ترین مقدار سفارش

۲۱ صفحه ۷۴ پرسش

۲۱ـ هزینه نگهداری موجودی مواد از چه عواملی تشکیل می‌شود؟

هزینه نگهداری به عواملی مانند هزینه‌های انبارداری، حمل‌ونقل، بیمه، موجودی انبار (هزینه سرمایه راکد) و همچنین افت وزن، نشتی و نابابی موجودی‌ها بستگی دارد.

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۲۲ صفحه ۷۴ پرسش

۲۲ـ هزینه نگهداری موجودی مواد به چند طریق محاسبه می‌شود؟ نام ببرید.

به **دو طریق**:

1. محاسبه هزینه نگهداری هر واحد مواد در انبار
2. محاسبه هزینه نگهداری بر اساس درصدی از ارزش متوسط موجودی انبار

۲۳ صفحه ۷۴ پرسش

۲۳ـ دوره گردش موجودی مواد را شرح دهید.

مدت زمانی که مواد وارده در انبار باقی می‌ماند (از تاریخ ورود مواد به انبار تا تاریخ صدور آن به تولید) را دوره گردش موجودی مواد می‌گویند. هرچه این مدت بیشتر باشد، هزینه انبارداری و زیان ناشی از رکود نقدینگی و احتمال افت و ضایعات بیشتر و در نتیجه بهای مواد مصرفی بالاتر خواهد بود. این دوره از رابطه زیر محاسبه می‌شود (معمولاً سال را ۳۶۰ روز می‌گیرند):

```
دوره گردش موجودی = 360 ÷ دفعات گردش موجودی مواد
دفعات گردش = مقدار مواد مصرفشده طی دوره ÷ متوسط موجودی مواد
متوسط موجودی = (موجودی اول دوره + موجودی پایان دوره) ÷ 2
```

۲۴ صفحه ۷۴ پرسش

۲۴ـ حداکثر موجودی مواد به چه عواملی وابسته است و به چه منظور مورد استفاده قرار می‌گیرد؟

حداکثر موجودی به عواملی مانند سرعت مصرف مواد، گنجایش و ظرفیت انبار، مدت زمان دریافت سفارش جدید، هزینه‌های نگهداری و باصرفه‌ترین مقدار سفارش وابسته است و از رابطه زیر به دست می‌آید:

```
حداکثر = حد تجدید سفارش + مقدار سفارش باصرفه‌ترین − (حداقل مدت وصول × حداقل مصرف روزانه)
موجودی
```

هدف از آن این است که موجودی انبار در شرایط عادی از این حد بیشتر نشود، تا از نابابی مواد، تغییر مشخصات فنی، راکد ماندن سرمایه و زیان‌های ناشی از آن جلوگیری شود.

۲۵ صفحه ۷۴ پرسش

۲۵ـ سه مورد از علل کسری یا اضافه موجودی مواد در انبار را شرح دهید.

1. اشتباه در ثبت تعداد یا مقدار مواد وارده یا صادره در کارت انبار، یا ثبت‌نشدن بعضی قبض‌ها و حواله‌های انبار
2. تبخیر، شکستگی، ضایع‌شدن مواد یا جذب رطوبت (که موجب افزایش وزن می‌شود)
3. اشتباه در شمارش موجودی هنگام انبارگردانی، یا سوءاستفاده و سرقت مواد از انبار

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۲۶ صفحه ۷۴ پرسش

۲۶ـ به ازای کسری موجودی مواد کدام حساب بدهکار و کدام حساب بستانکار می‌شود؟

حساب **کسر یا اضافه موجودی انبار** بدهکار و حساب **کنترل موجودی مواد** بستانکار می‌شود.

۲۷ صفحه ۷۴ پرسش

۲۷ـ اضافه موجودی مواد به کدام حساب‌ها بدهکار و بستانکار می‌شود؟

حساب **کنترل موجودی مواد** بدهکار و حساب **کسر یا اضافه موجودی انبار** بستانکار می‌شود.

۲۸ صفحه ۷۴ پرسش

۲۸ـ حساب کسر یا اضافه موجودی مواد در پایان دوره با چه حسابی بسته خواهد شد؟

با حساب **خلاصه سود و زیان** بسته می‌شود (اگر مانده بدهکار باشد، خلاصه سود و زیان بدهکار و این حساب بستانکار می‌شود و اگر مانده بستانکار باشد، برعکس).

۲۹ صفحه ۷۴ پرسش

۲۹ـ بهای تمام‌شده مواد خریداری‌شده شامل چه عواملی است؟ آنها را نام ببرید.

بهای تمام‌شده مواد علاوه بر مبلغ خرید، شامل تمام هزینه‌هایی است که از زمان تهیه و تحصیل مواد تا زمان تحویل آن به انبار به آن تعلق می‌گیرد:

- هزینه حمل‌ونقل (حمل خرید)
- هزینه بارگیری و تخلیه
- هزینه بیمه
- هزینه ثبت سفارش و گشایش اعتبار
- هزینه استعلام بها
- هزینه گمرکی و سود بازرگانی
- هزینه بازرسی و کنترل کیفی

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۳۰ صفحه ۷۴ پرسش

۳۰ـ برای ثبت بهای تمام‌شده مواد خریداری‌شده چند روش مورد استفاده قرار می‌گیرد؟ آنها را شرح دهید.

1. **روش هزینه واقعی:** اگر هنگام ثبت خرید، مبلغ واقعی هزینه‌های مربوط به خرید مشخص باشد، هزینه‌ها به بهای خرید اضافه می‌شود و مواد به بهای تمام‌شده (کنترل موجودی مواد بدهکار) ثبت می‌شود.
2. **روش نرخ پیش‌بینی‌شده:** چون معمولاً هزینه‌های واقعی هنگام تحویل مواد مشخص نیست، در ابتدای دوره یک نرخ برای هزینه‌های تهیه و تحصیل مواد برآورد می‌شود و هر بار پس از کسر تخفیفات، هزینه پیش‌بینی‌شده با آن نرخ محاسبه و به بهای خرید خالص اضافه می‌شود؛ مبلغ آن به بستانکار حساب «پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد» منظور می‌شود.

۳۱ صفحه ۷۴ پرسش

۳۱ـ پس از هر بار خرید مواد، کدام حساب‌ها بدهکار و کدام حساب‌ها بستانکار می‌شوند؟

حساب **کنترل موجودی مواد** بدهکار و یکی از حساب‌های **صندوق، بانک، حساب‌های پرداختنی یا اسناد پرداختنی** (بسته به نحوه خرید) بستانکار می‌شود؛ در روش نرخ پیش‌بینی‌شده علاوه بر آن، حساب **پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد** نیز به‌اندازه هزینه پیش‌بینی‌شده بستانکار می‌شود.

۳۲ صفحه ۷۵ پرسش

۳۲ـ زمان خرید مواد با حساب پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد به چه صورت برخورد می‌شود؟

هر بار که مواد خریداری می‌شود، هزینه تهیه مواد برابر نرخ پیش‌بینی‌شده × بهای خرید خالص محاسبه می‌شود؛ کنترل موجودی مواد به مبلغ (بهای خرید + هزینه پیش‌بینی‌شده) بدهکار، حساب پرداخت (صندوق، بانک، حساب‌ها یا اسناد پرداختنی) به مبلغ واقعی خرید و حساب پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد به مبلغ هزینه پیش‌بینی‌شده بستانکار می‌شود.

ایران توشه

۳۳ صفحه ۷۵ پرسش

۳۳ـ اگر در پایان دوره مالی اختلافی بین حساب کنترل هزینه‌های تهیه مواد و حساب پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد وجود داشته باشد، اختلاف به کدام حساب انتقال داده می‌شود؟

اختلاف به حساب **تعدیل هزینه‌های تهیه مواد** منتقل می‌شود (در پایان دوره، مانده این حساب متناسب با مانده موجودی‌های پایان دوره و بهای تمام‌شده کالای فروش‌رفته بین این دو حساب سرشکن می‌شود).

۳۴ صفحه ۷۵ پرسش

۳۴ـ ثبت‌های مربوط به صدور مواد مستقیم و مواد غیرمستقیم به تولید را بنویسید.

ثبت صدور مواد به تولید

شرح	بدهکار	بستانکار
صدور مواد مستقیم: کنترل کالای در جریان ساخت	××××	
کنترل موجودی مواد		××××
صدور مواد غیرمستقیم: کنترل سربار ساخت	××	
کنترل موجودی مواد		××

۳۵ صفحه ۷۵ پرسش

۳۵ـ با استفاده از روش‌های ارزیابی موجودی مواد، اگر مواد به فروشنده برگشت داده شود، در کارت حساب مواد به چه صورت ثبت می‌شود؟

مواد برگشتی به فروشنده موجودی انبار را کاهش می‌دهد؛ بنابراین حسابداری مواد آن را در ستون وارده کارت حساب مواد با علامتی مشخص یا به رنگ قرمز ثبت می‌کند و در ستون موجودی، مقدار و مبلغ آن از مقدار و مبلغ موجودی کسر می‌شود. با مواد برگشتی مطابق روش ارزیابی عمل می‌شود: در روش FIFO از نخستین محموله موجود، در روش LIFO از آخرین محموله و در روش میانگین با آخرین نرخ میانگین (قبل از برگشت).

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۳۶ صفحه ۷۵ پرسش

۳۶ـ اختلاف بین مبلغ دریافتی از فروشنده و مبلغ کسرشده از کارت حساب مواد به کدام حساب انتقال می‌یابد؟

به حساب **اصلاح مواد** (اصلاح حساب مواد)؛ اگر مبلغ دریافتی کمتر از مبلغ کسرشده باشد این حساب بدهکار و اگر بیشتر باشد بستانکار می‌شود.

۳۷ صفحه ۷۵ پرسش

۳۷ـ اصلاح حساب مواد در پایان دوره مالی با کدام حساب‌ها بسته خواهد شد؟

چون حساب اصلاح مواد حسابی موقتی است، در پایان دوره مانده آن بین حساب‌های موجودی‌های پایان دوره (موجودی مواد، موجودی کالای در جریان ساخت و موجودی کالای ساخته‌شده) و حساب **بهای تمام‌شده کالای فروش‌رفته** سرشکن و بسته می‌شود.

۳۸ صفحه ۷۵ پرسش

۳۸ـ سه مورد از علل برگشت مواد به انبار را نام ببرید.

1. مواد درخواست‌شده از طرف دوایر تولیدی بیش از نیاز بوده است (مواد اضافی)
2. مواد صادره‌شده با مواد درخواستی دوایر تولیدی مطابقت نداشته است
3. سفارش‌دهنده از سفارش خود صرف‌نظر کرده است (یا در کد و شماره مواد اشتباه شده است)

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۳۹ صفحه ۷۵ پرسش

۳۹ـ در برگشت مواد به انبار کدام حساب‌ها بدهکار و بستانکار می‌شوند؟

در برگشت مواد مستقیم، حساب **کنترل موجودی مواد** بدهکار و حساب **کنترل کالای در جریان ساخت** بستانکار می‌شود؛ در برگشت مواد غیرمستقیم، کنترل موجودی مواد بدهکار و **کنترل سربار ساخت** بستانکار می‌شود.

۴۰ صفحه ۷۵ پرسش

۴۰ـ روش‌های ارزیابی موجودی مواد به چه دلیل مورد استفاده قرار می‌گیرد؟

چون طی دوره مالی مواد مشابه با نرخ‌های متفاوت خریداری می‌شود، هنگام صدور مواد به تولید و نیز برای تعیین بهای تمام‌شده موجودی پایان دوره باید مشخص شود که مواد از کدام محموله و با چه نرخی بوده است. روش‌های ارزیابی (FIFO، LIFO و میانگین) برای قیمت‌گذاری مواد صادره و موجودی پایان دوره به‌دلیل تغییر نرخ مواد به وجود آمده‌اند.

۴۱ صفحه ۷۵ پرسش

۴۱ـ آیا روش‌های ارزیابی موجودی مواد به‌صورت فیزیکی در انبارها یا فروشگاه‌ها کاربرد دارد؟ شرح دهید.

خیر. روش‌های ارزیابی فقط به‌دلیل تغییر نرخ مواد به وجود آمده‌اند و فقط در حسابداری مواد کاربرد دارند؛ یعنی فرضی برای قیمت‌گذاری مواد هستند و به‌صورت فیزیکی در انبار (مثلاً ترتیب واقعی چیدن یا صدور کالا) به کار نمی‌روند.

۴۲ صفحه ۷۵ پرسش

۴۲ـ آیا لازم است زمان صدور مواد به تولید، بهای تمام‌شده مواد صادره با به‌کارگیری یکی از روش‌های متداول ارزیابی محاسبه گردد؟ توضیح دهید.

بله. چون واحدهای تولیدی از روش نگهداری دائمی موجودی مواد استفاده می‌کنند، با هر حواله انبار باید بهای تمام‌شده مواد صادره بر اساس یکی از روش‌های ارزیابی محاسبه شود؛ زیرا این مبلغ به بدهکار کنترل کالای در جریان ساخت (و بستانکار کنترل موجودی مواد) منتقل می‌شود و مدیران باید در هر زمان از مقدار و مبلغ موجودی مواد آگاه باشند.

۴۳ صفحه ۷۵ پرسش

۴۳ـ موجودی مواد پایان دوره در کدام گروه از حساب‌ها قرار می‌گیرد و در کدام یک از گزارش‌های مالی مورد استفاده خواهد بود؟

موجودی مواد پایان دوره از اقلام **دارایی‌های جاری** است و در **ترازنامه** گزارش می‌شود (در گزارش مواد مصرف‌شده نیز برای محاسبه بهای مواد مصرفی به کار می‌رود).

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۴۴ صفحه ۷۵ پرسش

۴۴ـ روش‌های ارزیابی موجودی مواد را نام برده، هر کدام را به‌صورت خلاصه شرح دهید.

1. **اولین صادره از اولین وارده (FIFO):** فرض می‌شود مواد به همان ترتیب ورود به انبار صادر می‌شود؛ مواد صادره با نرخ قدیمی‌ترین محموله و موجودی پایان دوره با نرخ آخرین خریدها ارزیابی می‌شود (موجودی پایان دوره به نرخ روز نزدیک است).
2. **اولین صادره از آخرین وارده (LIFO):** فرض می‌شود آخرین محموله وارده، اولین مواد صادره به تولید است؛ مواد صادره با نرخ نزدیک به قیمت بازار قیمت‌گذاری می‌شود و موجودی پایان دوره با نرخ‌های قدیمی‌تر ارزیابی می‌گردد.
3. **میانگین (موزون):** با هر بار ورود مواد، نرخ جدید از تقسیم جمع مبلغ موجودی بر جمع مقدار موجودی به دست می‌آید و مواد با آخرین نرخ میانگین صادر می‌شود.

۴۵ صفحه ۷۵ پرسش

۴۵ـ در کدام یک از روش‌های ارزیابی، مواد برگشتی به انبار برای صدور مجدد حق تقدم خواهد داشت؟

در دو روش **اولین صادره از اولین وارده (FIFO)** و **اولین صادره از آخرین وارده (LIFO)** مواد برگشتی به انبار برای صدور مجدد به تولید حق تقدم دارد؛ ولی در روش میانگین حق تقدم ندارد.

۴۶ صفحه ۷۵ پرسش

۴۶ـ روش میانگین برای ارزیابی موجودی مواد در چه شرایطی کاربرد دارد؟

زمانی که نرخ مواد اولیه در بازار با نوسان شدید همراه باشد و دفعات خرید طی دوره زیاد نباشد؛ در این صورت نوسان نرخ مواد تا حد زیادی همگام با قیمت‌های بازار به بهای تمام‌شده منتقل می‌شود.

ایران توشه
پرتال جامع علوم انسانی

۴۷ صفحه ۷۵ پرسش

۴۷ـ مدیران از روش‌های ارزیابی چگونه و به چه منظورهایی استفاده می‌نمایند؟

مدیران با توجه به روند نرخ مواد (صعودی، نزولی یا پرنوسان) روش ارزیابی را انتخاب می‌کنند تا بهای تمام‌شده مواد مصرفی، ارزش موجودی پایان دوره در ترازنامه، سود گزارش‌شده و بهای فروش محصول را متناسب با اهداف خود تعیین کنند. مثلاً هنگام افزایش نرخ‌ها، روش LIFO بهای مواد مصرفی را بیشتر و سود را کمتر نشان می‌دهد و بهای تمام‌شده را به قیمت بازار نزدیک می‌کند؛ روش FIFO موجودی پایان دوره را به نرخ روز نشان می‌دهد؛ و روش میانگین اثر نوسانات را هموار می‌کند.

۴۸ صفحه ۷۵ چهارگزینه‌ای

۱ـ در یک واحد تولیدی مواد اولیه حداقل در مدت 18 روز و حداکثر در مدت 30 روز تحویل انبار می‌گردد. مصرف روزانه مواد حداقل 90 کیلو و حداکثر 120 کیلو می‌باشد. باصرفه‌ترین مقدار سفارش 3,000 کیلو می‌باشد. مقدار 4,980 کیلو مواد مربوط به کدام‌یک از عوامل زیر است:

الف) حد تجدید سفارش ب) حداقل موجودی ج) حداکثر موجودی د) متوسط موجودی

پاسخ درست: **گزینه «ج»**

حد تجدید سفارش = 30 × 120 = 3,600 کیلو

حداکثر موجودی = باصرفه‌ترین مقدار سفارش + حد تجدید سفارش – (حداقل مدت وصول × حداقل مصرف روزانه) = 3,000 + 3,600 – (90 × 18) = **4,980 کیلو**

۴۹ صفحه ۷۵ چهارگزینه‌ای

۲ـ حد تجدید سفارش عبارت از مقدار موادی است که:

الف) بیشتر از حداکثر موجودی باشد ب) کمتر از حداقل موجودی باشد.

ج) بیشتر از حداقل موجودی باشد. د) مساوی با باصرفه‌ترین مقدار سفارش است.

پاسخ درست: **گزینه «ج»**

حد تجدید سفارش مقداری بین حداقل و حداکثر موجودی است؛ پس از حداقل موجودی بیشتر (و از حداکثر موجودی کمتر) است.

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۵۰ صفحه ۷۵ چهارگزینه‌ای

۳ـ باصرفه‌ترین مقدار سفارش به کدام‌یک از این عوامل بستگی ندارد؟

الف) ظرفیت انبار ب) مقدار مواد مورد نیاز سالانه

ج) بهای خرید یک واحد مواد د) هزینه هر بار سفارش

پاسخ درست: **گزینه «الف»**

در فرمول باصرفه‌ترین مقدار سفارش، مقدار مصرف سالانه، هزینه هر بار سفارش، بهای خرید هر واحد و درصد هزینه نگهداری وجود دارد و ظرفیت انبار در آن نقشی ندارد.

۵۱ صفحه ۷۶ چهارگزینه‌ای

۴ـ کدام‌یک از این دوایر مسئول نگهداری موجودی مواد می‌باشد؟

الف) دایره حسابداری مواد ب) دایره انبار

ج) دایره خرید د) دایره بازرسی و کنترل کیفی

پاسخ درست: **گزینه «ب»**

نگهداری مواد و مسئولیت امور انبار بر عهده انباردار (دایره انبار) است.

۵۲ صفحه ۷۶ چهارگزینه‌ای

۵ـ حداقل موجودی انبار به کدام‌یک از عوامل زیر بستگی دارد؟

الف) حداکثر مصرف روزانه ب) متوسط مصرف روزانه

ج) حداکثر مدت تحویل مواد د) حداقل مدت تحویل مواد

پاسخ درست: **گزینه «ب»**

حداقل موجودی = (متوسط مدت وصول × متوسط مصرف روزانه) – حد تجدید سفارش؛ بنابراین از میان گزینه‌ها «متوسط مصرف روزانه» در آن به‌کار می‌رود (و برآورد آن بر پایه مصرف روزانه و مدت وصول است).

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۵۳ صفحه ۷۶ چهارگزینه‌ای

۶ـ چنانچه در پایان دوره مالی، انبار کسری موجودی داشته باشد، معادل کسری موجودی چه حسابی بستانکار می‌شود؟

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

الف) حساب کسر یا اضافات انبار ب) حساب کنترل کالای در جریان ساخت

ج) حساب کنترل موجودی مواد د) خلاصه حساب سود و زیان

پاسخ درست: **گزینه «ج»**

ثبت کسری: کسر یا اضافه موجودی انبار (بدهکار) / کنترل موجودی مواد (بستانکار).

۵۴ صفحه ۷۶ چهارگزینه‌ای

۷ـ در یک واحد تولیدی برای ارزیابی موجودی مواد پایان دوره، روش اولین صادره از اولین وارده (FIFO) مورد استفاده قرار می‌گیرد. آخرین خریدهای شرکت طی دوره مالی جاری عبارت است از:

10/11: 30 واحد، نرخ 480 ریال

11/5: 150 واحد، نرخ 520 ریال

12/10: 180 واحد، نرخ 510 ریال

12/25: 90 واحد، نرخ 500 ریال

در صورتی‌که طی دوره مالی جاری تعداد 310 واحد از مواد موجود در انبار به تولید صادر شده باشد، موجودی مواد پایان دوره به چه مبلغ در ترازنامه پایان دوره منعکس خواهد شد؟

الف) 71,600 ریال ب) 158,700 ریال ج) 70,500 ریال د) 157,600 ریال

پاسخ درست: **گزینه «ج»**

مقدار کل خریدها = 30 + 150 + 180 + 90 = 450 واحد؛ موجودی پایان دوره = 450 – 310 = 140 واحد

در روش FIFO موجودی پایان دوره با نرخ آخرین خریدها ارزیابی می‌شود: 90 واحد × 500 = 45,000 و 50 واحد × 510 = 25,500

بهای موجودی پایان دوره = 45,000 + 25,500 = **70,500 ریال**

۵۵ صفحه ۷۶ چهارگزینه‌ای

۸ـ با توجه به اطلاعات ارائه‌شده در تست شماره (8)، در صورتی‌که ارزیابی موجودی مواد پایان دوره به روش اولین صادره از آخرین وارده انجام شود و مواد صادره به تولید طی دوره مالی تعداد 350 واحد باشد، موجودی مواد پایان دوره به چه مبلغ در ترازنامه گزارش می‌شود؟

الف) 50,800 ریال ب) 179,100 ریال ج) 50,100 ریال د) 450,000 ریال

پاسخ درست: **گزینه «الف»**

(منظور اطلاعات تست شماره 7 است.) موجودی پایان دوره = 450 – 350 = 100 واحد

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

در روش LIFO مواد صادره از آخرین محموله‌ها است، پس موجودی پایان دوره از قدیمی‌ترین محموله‌ها باقی می‌ماند: 30 واحد × 480 = 14,400 و 70 واحد × 520 = 36,400

بهای موجودی پایان دوره = 14,400 + 36,400 = **50,800 ریال**

۵۶ صفحه ۷۷ چهارگزینه‌ای

۹ـ اگر نرخ مواد مصرفی طی دوره مالی سیر صعودی داشته و مدیران بنا به دلایلی بخواهند سود کمتری نشان دهند، کدام‌یک از روش‌های ارزیابی را باید مورد استفاده قرار دهند؟

الف) میانگین موزون ب) اولین صادره از اولین وارده

ج) میانگین ساده د) اولین صادره از آخرین وارده

پاسخ درست: **گزینه «د»**

با افزایش نرخ‌ها، در روش LIFO مواد صادره با نرخ‌های بالاتر (آخرین خریدها) قیمت‌گذاری می‌شود؛ بهای مواد مصرفی و بهای تمام‌شده بیشتر و در نتیجه سود کمتر گزارش می‌شود.

۵۷ صفحه ۷۷ چهارگزینه‌ای

۱۰ـ اگر در یک واحد تولیدی در ابتدای دوره مالی هزینه‌های مربوط به تهیه مواد پیش‌بینی شود، به ازای هر بار خرید، حساب کنترل موجودی مواد معادل چه مبلغی باید بدهکار شود؟

الف) معادل بهای خرید خالص مواد

ب) به مبلغ بهای خرید خالص به علاوه هزینه‌های پیش‌بینی‌شده تهیه مواد

ج) معادل مبلغ بهای تمام‌شده مواد خریداری‌شده.

د) معادل مبلغ هزینه‌های پیش‌بینی‌شده تهیه مواد.

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

پاسخ درست: **گزینه «ب»**

پس از کسر تخفیفات، هزینه تهیه مواد با نرخ پیش‌بینی‌شده محاسبه و به بهای خرید خالص اضافه می‌شود؛ پس کنترل موجودی مواد به مبلغ «بهای خرید خالص + هزینه پیش‌بینی‌شده» بدهکار می‌شود.

۵۸ صفحه ۷۷ چهارگزینه‌ای

۱۱ـ چنانچه مبلغ دریافتی از فروشنده بابت مواد برگشتی کمتر از مبلغ کسرشده از حساب کنترل موجودی مواد باشد، اختلاف به کدام حساب بدهکار یا بستانکار می‌شود؟

الف) اصلاح حساب مواد بدهکار می‌شود.

ب) اصلاح حساب مواد بستانکار می‌شود.

ج) حساب کنترل کالای در جریان ساخت بدهکار می‌شود.

د) حساب کنترل کالای در جریان ساخت بستانکار می‌شود.

پاسخ درست: **گزینه «الف»**

وقتی مبلغ دریافتی کمتر از مبلغ کسرشده از کنترل موجودی مواد است، اصلاح مواد به اندازه اختلاف بدهکار می‌شود.

۵۹ صفحه ۷۷ چهارگزینه‌ای

۱۲ـ در پایان دوره مالی، مانده حساب پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد کمتر از مانده حساب کنترل هزینه‌های تهیه مواد است. برای بستن حساب پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد، کدام‌یک از ثبت‌های زیر انجام می‌شود؟

الف) حساب پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد بدهکار و حساب کنترل کالای در جریان ساخت بستانکار می‌شود.

ب) حساب پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد و حساب تعدیل هزینه‌های تهیه مواد بدهکار می‌شود و حساب کنترل هزینه تهیه مواد بستانکار می‌شود.

ج) حساب کنترل کالای در جریان ساخت بدهکار و حساب پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد بستانکار می‌شود.

د) حساب تعدیل هزینه‌های تهیه مواد بدهکار و حساب پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد شود.

پاسخ درست: **گزینه «ب»**

وقتی هزینه پیش‌بینی‌شده کمتر از هزینه واقعی است (حالت دوم)، پیش‌بینی هزینه تهیه مواد و تعدیل هزینه‌های تهیه مواد بدهکار و کنترل هزینه تهیه مواد بستانکار می‌شود.

۶۰ صفحه ۷۷ چهارگزینه‌ای

۱۳ـ در یک واحد تولیدی خرید مواد طی دوره مبلغ 8,400,000 ریال، هزینه حمل خرید مبلغ 200,000 ریال، موجودی مواد اول دوره مبلغ 1,200,000 ریال، برگشت از خرید و تخفیفات مبلغ 120,000 ریال، تخفیفات نقدی خرید مبلغ 30,000 ریال و موجودی مواد پایان دوره مبلغ 600,000 ریال می‌باشد. طی دوره چه مبلغ مواد به مصرف رسیده است؟

الف) 7,850,000 ریال ب) 9,320,000 ریال ج) 9,050,000 ریال د) 8,850,000 ریال

پاسخ درست: **گزینه «ج»**

خرید خالص = 8,400,000 + 200,000 – 120,000 – 30,000 = 8,450,000

مواد آماده مصرف = 1,200,000 + 8,450,000 = 9,650,000

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

مواد مصرف‌شده = 9,650,000 − 600,000 = **9,050,000 ریال**

۶۱ صفحه ۷۷ چهارگزینه‌ای

۱۴ـ به ازای برگشت مواد غیرمستقیم به انبار کدام حساب بدهکار می‌شود؟

الف) حساب کنترل کالای در جریان ساخت ب) حساب کنترل موجودی مواد

ج) اصلاح حساب مواد د) حساب کنترل سربار ساخت

پاسخ درست: **گزینه «ب»**

ثبت: کنترل موجودی مواد (بدهکار) / کنترل سربار ساخت (بستانکار).

۶۲ صفحه ۷۷ چهارگزینه‌ای

۱۵ـ در یک واحد تولیدی روزانه بین 4,500 کیلو و 8,500 کیلو مواد به مصرف می‌رسد. مواد بین 16 تا 24 روز به انبار کارخانه تحویل می‌شود. چند کیلو مواد به عنوان حداقل موجودی باید در انبار نگهداری شود؟

الف) 132,000 کیلو ب) 74,000 کیلو ج) 68,000 کیلو د) 58,000 کیلو

پاسخ درست: **گزینه «ب»**

حد تجدید سفارش = 24 × 8,500 = 204,000 کیلو

متوسط مصرف = (8,500 + 4,500) ÷ 2 = 6,500؛ متوسط مدت وصول = (24 + 16) ÷ 2 = 20 روز

حداقل موجودی = 204,000 − (6,500 × 20) = **74,000 کیلو**

۶۳ صفحه ۷۷ چهارگزینه‌ای

۱۶ـ کدام‌یک از عبارت‌های زیر صحیح‌تر است؟

الف) در ارزیابی به روش اولین صادره از آخرین وارده، نرخ مواد موجود در انبار با نرخ روز در بازار اختلاف دارد.

ب) در ارزیابی به روش اولین صادره از اولین وارده، نرخ مواد صادره به تولید با نرخ مواد در بازار اختلاف دارد.

ج) در ارزیابی به روش اولین صادره از آخرین وارده، نرخ مواد موجود در انبار به نرخ روز نزدیک‌تر است.

د) در ارزیابی به روش اولین صادره از اولین وارده، نرخ مواد موجود در انبار با نرخ روز مواد در بازار اختلاف دارد.

پاسخ درست: **گزینه «الف»**

در LIFO مواد صادره از آخرین محموله‌ها است و موجودی پایان دوره از نرخ‌های قدیمی‌تر می‌ماند؛ پس نرخ مواد موجود در انبار با نرخ روز اختلاف دارد. (گزینه‌های «ج» و «د» نادرست‌اند.)

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۶۴ صفحه ۷۸ چهارگزینه‌ای

۱۷ـ کدام‌یک از عبارت‌های زیر صحیح است؟

الف) حد تجدید سفارش از حداقل موجودی انبار کمتر است.

ب) حد تجدید سفارش مستقیماً با حداکثر مصرف روزانه و حداقل مدت دریافت مواد، بستگی دارد.

ج) حد تجدید سفارش از حداکثر موجودی انبار بیشتر است.

د) حد تجدید سفارش با حداکثر مصرف روزانه و حداکثر مدت دریافت مواد بستگی دارد.

پاسخ درست: **گزینه «د»**

حد تجدید سفارش = حداکثر مصرف روزانه × حداکثر مدت وصول مواد؛ و مقداری بین حداقل و حداکثر موجودی است.

۶۵ صفحه ۷۸ چهارگزینه‌ای

۱۸ـ در یک واحد تولیدی تعداد مواد مورد نیاز سالانه 80,000 کیلو می‌باشد. هزینه هر بار سفارش 16,000 ریال، هزینه نگهداری مواد 5% و بهای خرید یک کیلو مواد 800 ریال است. باصرفه‌ترین میزان خرید کدام است؟

الف) 800 کیلو ب) 2,560 کیلو ج) 8,000 کیلو د) 16,000 کیلو

پاسخ درست: **گزینه «ج»**

باصرفه‌ترین مقدار = $\sqrt{(2 \times 80,000 \times 16,000 \div (0/05 \times 800))} = \sqrt{(2,560,000,000 \div 40)} =$

$\sqrt{64,000,000} =$ **8,000 کیلو**

۶۶ صفحه ۷۸ چهارگزینه‌ای

۱۹ـ در یک واحد تولیدی تعداد مواد مورد نیاز سالانه 40,000 کیلو، بهای خرید یک کیلو 400 ریال، هزینه نگهداری مواد 2/5% و هزینه هر بار سفارش 2,000 ریال می‌باشد. باصرفه‌ترین میزان سفارش کدام است؟

الف) 47,000 کیلو ب) 16,000 کیلو ج) 4,000 کیلو د) 32,000 کیلو

پاسخ درست: **گزینه «ج»**

باصرفه‌ترین مقدار = $\sqrt{(2 \times 40,000 \times 2,000 \div (0/025 \times 400))} = \sqrt{(160,000,000 \div 10)} =$

$\sqrt{16,000,000} =$ **4,000 کیلو**

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۶۷ صفحه ۷۸ چهارگزینه‌ای

۲۰ـ در یک واحد تولیدی ارزیابی مواد موجود در انبار و قیمت‌گذاری مواد صادره به تولید به روش اولین صادره از آخرین وارده صورت می‌گیرد. طی دوره مالی جاری تعداد مواد خریداری‌شده در 6 نوبت 8,000 واحد بوده است که عبارتند از:

1/15 1,000 واحد به نرخ 70 ریال

2/15 2,000 واحد به نرخ 75 ریال

3/15 1,500 واحد به نرخ 65 ریال

4/15 1,000 واحد به نرخ 68 ریال

5/15 1,500 واحد به نرخ 72 ریال

6/15 1,000 واحد به نرخ 74 ریال

موجودی مواد اول دوره مالی 1,000 واحد شامل 500 واحد به نرخ 66 ریال و 500 واحد به نرخ 62 ریال می‌باشد. طی دوره مالی 6,500 واحد مواد به تولید صادر شده است. موجودی مواد پایان دوره دارای چند نرخ است؟

الف) 2 نرخ ب) 1 نرخ ج) 3 نرخ د) 4 نرخ

پاسخ درست: **گزینه «د»**

مقدار کل = 1,000 + 8,000 = 9,000 واحد؛ موجودی پایان دوره = 9,000 – 6,500 = 2,500 واحد

در LIFO موجودی پایان دوره از قدیمی‌ترین مواد است: 500 واحد (62) + 500 واحد (66) + 1,000 واحد (70) + 500 واحد از خرید 2/15 (75)

بنابراین موجودی پایان دوره دارای **۴ نرخ** است.

۶۸ صفحه ۷۸ چهارگزینه‌ای

۲۱ـ با توجه به اطلاعات ارائه‌شده در تست شماره (20) بهای تمام‌شده موجودی مواد پایان دوره چه مبلغی می‌باشد؟

الف) 182,500 ریال ب) 182,000 ریال ج) 171,500 ریال د) 174,000 ریال

پاسخ درست: **گزینه «ج»**

500 × 62 = 31,000؛ 500 × 66 = 33,000؛ 1,000 × 70 = 70,000؛ 500 × 75 = 37,500

جمع = 31,000 + 33,000 + 70,000 + 37,500 = **171,500 ریال**

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۶۹ صفحه ۷۸ چهارگزینه‌ای

۲۲ـ با توجه به اطلاعات ارائه‌شده در تست شماره (20)، چنانچه جهت ارزیابی موجودی مواد پایان دوره و قیمت‌گذاری مواد صادره به تولید، روش اولین صادره از اولین وارده به‌کار گرفته شود، بهای تمام‌شده مواد صادره به تولید چند ریال است؟

الف) 460,000 ریال ب) 449,000 ریال ج) 457,500 ریال د) 449,500 ریال

پاسخ درست: **گزینه «د»**

بهای کل مواد = 31,000 + 33,000 + 70,000 + 150,000 + 97,500 + 68,000 + 108,000 + 74,000 = 631,500 ریال

موجودی پایان دوره FIFO (2,500 واحد از آخرین خریدها) = 1,000 × 74 + 1,500 × 72 = 74,000 + 108,000 = 182,000 ریال

بهای مواد صادره = 631,500 − 182,000 = **449,500 ریال**

۷۰ صفحه ۷۸ چهارگزینه‌ای

۲۳ـ با توجه به اطلاعات ارائه‌شده در تست شماره (20) در صورتی‌که از روش میانگین موزون جهت ارزیابی موجودی مواد پایان دوره استفاده شده باشد، بهای تمام‌شده موجودی مواد پایان دوره به روش میانگین موزون چه مبلغ می‌باشد؟

الف) 172,500 ریال ب) 182,000 ریال ج) 175,417 ریال د) 171,500 ریال

پاسخ درست: **گزینه «ج»**

نرخ میانگین = 631,500 ÷ 9,000 = 70/1667 ریال

بهای موجودی پایان دوره = 2,500 × 70/1667 ≈ **175,417 ریال**

۷۱ صفحه ۷۹ چهارگزینه‌ای

۲۴ـ در یک واحد تولیدی که از ماده الف جهت ساخت محصول استفاده می‌نماید، اطلاعات زیر در دست است:

موجودی مواد اول دوره: تعداد 400 واحد به نرخ 150 ریال

2/8 خرید 600 واحد به نرخ 160 ریال

3/20 خرید 1,000 واحد به نرخ 140 ریال

4/25 خرید 800 واحد به نرخ 145 ریال

6/6 خرید 1200 واحد به نرخ 155 ریال

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

تعداد موجودی مواد پایان دوره 800 واحد و بهای تمام‌شده آن مبلغ 119,200 ریال ارزیابی شده است.

ارزیابی موجودی مواد پایان دوره به کدام روش بوده است؟

الف) اولین صادره از اولین وارده ب) اولین صادره از آخرین وارده

ج) میانگین موزون د) میانگین ساده

پاسخ درست: **گزینه «ج»**

در FIFO موجودی 800 واحد با نرخ آخرین خرید (155) برابر 124,000 ریال و در LIFO (400 × 150 + 400 × 160) نیز 124,000 ریال می‌شود؛ بنابراین نه FIFO و نه LIFO است. میانگین ساده نرخ‌ها 150 ریال می‌شود (120,000 ریال).

در میانگین موزون: جمع مبلغ = 598,000 و جمع مقدار = 4,000 واحد، پس نرخ ≈ 149/5 ریال و بهای 800 واحد ≈ 119,600 ریال که به رقم مسئله نزدیک‌ترین است.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۷۲ صفحه ۷۹ **مسئله**

1ـ3ـ شرکت تولیدی آبادان از ماده اولیه (ب) برای ساخت محصول استفاده می‌نماید. مصرف روزانه مواد بین 600 واحد و 900 واحد متغیر است و مواد بین 15 روز تا 31 روز به انبار شرکت تحویل می‌شود.

مطلوبست: محاسبه حد تجدید سفارش و حداقل موجودی مواد.

حد تجدید سفارش = حداکثر مصرف روزانه × حداکثر مدت وصول = 900 × 31 = **27,900 واحد**

متوسط مصرف روزانه = (600 + 900) ÷ 2 = 750 واحد؛ متوسط مدت وصول = (15 + 31) ÷ 2 = 23 روز

حداقل موجودی = 27,900 − (750 × 23) = 27,900 − 17,250 = **10,650 واحد**

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۷۳ صفحه ۷۹ **مسئله**

2ـ3ـ در شرکت تولیدی کارون ماده اولیه (الف) برای ساخت محصول مورد استفاده قرار می‌گیرد. اطلاعات مربوط به این ماده عبارت است از:

1ـ مصرف روزانه مواد بین حداقل 500 کیلو و حداکثر 700 کیلو می‌باشد. 2ـ مدت تحویل مواد به انبار شرکت بین حداقل 35 روز و حداکثر 45 روز است. 3ـ موجودی مواد اول دوره مبلغ 200,000 ریال و موجودی مواد پایان دوره مبلغ 300,000 ریال ارزیابی شده است. 4ـ مواد مصرف‌شده طی دوره مبلغ 5,000,000 ریال می‌باشد.

مطلوبست محاسبه: الف) حد تجدید سفارش ب) حداقل موجودی مواد

الف) حد تجدید سفارش = 700 × 45 = **31,500 کیلو**

ب) حداقل موجودی: متوسط مصرف = (500 + 700) ÷ 2 = 600 کیلو؛ متوسط مدت = (35 + 45) ÷ 2 = 40 روز

حداقل موجودی = 31,500 – (600 × 40) = 24,000 – 31,500 = **7,500 کیلو**

(اطلاعات بندهای 3 و 4 برای محاسبه این دو مورد لازم نیست.)

۷۴ صفحه ۷۹ مسئله

3ـ3ـ شرکت تولیدی کرخه مواد اولیه (د) را برای ساخت محصول به مصرف می‌رساند. اطلاعات مربوطه عبارتند از:

الف) مدت تحویل مواد به انبار شرکت بین 45 تا 75 روز ب) مصرف روزانه مواد بین 3,000 واحد تا 3,600 واحد است. ج) باصرفه‌ترین مقدار خرید 180,000 واحد می‌باشد.

مطلوبست محاسبه: 1ـ حد تجدید سفارش 2ـ حداقل موجودی 3ـ حداکثر موجودی مواد

1ـ حد تجدید سفارش = 3,600 × 75 = **270,000 واحد**

2ـ حداقل موجودی = 270,000 – (متوسط مدت 60 روز × متوسط مصرف 3,300) = 270,000 – 198,000 = **72,000 واحد**

3ـ حداکثر موجودی = حد تجدید سفارش + باصرفه‌ترین مقدار سفارش – (حداقل مدت × حداقل مصرف) = 270,000 + 180,000 – (3,000 × 45) = 450,000 – 135,000 = **315,000 واحد**

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir

توشه ای برای موفقیت

۷۵ صفحه ۸۰ مسئله

4ـ3ـ شرکت تولیدی اترک از ماده اولیه (ج) برای ساخت محصولات استفاده می‌نماید. اطلاعات مربوط به این ماده اولیه عبارت است از:

الف) مواد مصرف‌شده طی دوره 2,600,000 ریال ب) بهای خرید یک واحد 200 ریال ج) موجودی مواد اول دوره 360,000 ریال د) موجودی مواد آخر دوره 440,000 ریال هـ) مصرف روزانه مواد حداقل 16 واحد و حداکثر 20 واحد می‌باشد. و) مدت تحویل مواد به انبار شرکت حداقل 30 روز و حداکثر 40 روز است. ز) نرخ هزینه نگهداری مواد 5% ح) هزینه هر بار سفارش 2,500 ریال می‌باشد. ط) مقدار مواد مورد نیاز سالانه 32,000 واحد است.

مطلوبست محاسبه: 1ـ حد تجدید سفارش 2ـ حداقل موجودی مواد 3ـ باصرفه‌ترین مقدار خرید 4ـ حداکثر موجودی مواد

1ـ حد تجدید سفارش = 20 × 40 = **800 واحد**

2ـ حداقل موجودی = 800 − (متوسط مدت 35 روز × متوسط مصرف 18) = 800 − 630 = **170 واحد**

3ـ باصرفه‌ترین مقدار خرید = √(2 × 32,000 × 2,500 ÷ (0/05 × 200)) = √(160,000,000 ÷ 10) = √16,000,000 = **4,000 واحد**

4ـ حداکثر موجودی = 800 + 4,000 − (16 × 30) = 4,800 − 480 = **4,320 واحد**

۷۶ صفحه ۸۰ مسئله

5ـ3ـ شرکت تولیدی الوند از یک نوع ماده اولیه با شماره (111) برای ساخت محصول استفاده می‌نماید. اطلاعات مربوطه عبارتند از:

1ـ مصرف روزانه بین 30 واحد و 50 واحد می‌باشد. 2ـ مدت تحویل مواد به انبار بین 15 تا 25 روز است. 3ـ موجودی مواد اول دوره مبلغ 200,000 ریال و موجودی مواد پایان دوره مبلغ 400,000 ریال است. 4ـ بهای خرید یک واحد 500 ریال 5ـ نرخ هزینه نگهداری مواد 10% 6ـ مقدار مواد مورد نیاز سالانه 180,000 واحد 7ـ هزینه هر بار سفارش 5,000 ریال 8ـ مواد مصرف‌شده طی دوره 4,500,000 ریال

مطلوبست انجام محاسبات: 1ـ حد تجدید سفارش 2ـ حداقل موجودی 3ـ باصرفه‌ترین مقدار خرید 4ـ حداکثر موجودی

1ـ حد تجدید سفارش = 25 × 50 = **1,250 واحد**

2ـ حداقل موجودی = 1,250 − (متوسط مدت 20 روز × متوسط مصرف 40) = 1,250 − 800 = **450 واحد**

3ـ باصرفه‌ترین مقدار خرید = √(2 × 180,000 × 5,000 ÷ (0/10 × 500)) = √(1,800,000,000 ÷ 50) = √36,000,000 = **6,000 واحد**

4ـ حداکثر موجودی = 1,250 + 6,000 − (30 × 15) = 7,250 − 450 = **6,800 واحد**

۷۷ صفحه ۸۰ مسئله

6ـ3ـ شرکت تولیدی فلزکار در دوره مالی جاری از یک نوع ورق فلزی با شماره (75) برای ساخت محصول استفاده می‌نماید. طی دوره مالی جاری خریدهایی صورت گرفته است که عبارتند از:

2/1 خرید 390,000 ریال مواد به صورت نقد 2/15 خرید 750,000 ریال مواد و صدور سفته دوماهه بدون بهره 3/20 خرید 1,150,000 ریال مواد و پرداخت مبلغ 350,000 ریال نقد و قرار شد باقی‌مانده را بعداً

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

پرداخت نماید. 4/25 خرید 820,000 ریال مواد و صدور چک در وجه فروشنده 6/21 خرید 690,000 ریال مواد به صورت نسیه

نرخ هزینه‌های تهیه و تحصیل مواد در ابتدای دوره مالی جاری 8% برآورد شده است. هزینه‌های واقعی انجام‌شده طی دوره جاری عبارتند از: 1ـ هزینه‌های گمرکی 54,000 ریال 2ـ هزینه حمل خرید 68,000 ریال 3ـ هزینه بازرسی و کنترل کیفی 22,000 ریال 4ـ هزینه بیمه 35,000 ریال 5ـ هزینه بارگیری و تخلیه 84,000 ریال 6ـ هزینه انبارداری 19,000 ریال

مطلوبست: 1ـ ثبت کلیه خریدهای طی دوره در دفتر روزنامه و انتقال به دفتر کل به فرم (T) 2ـ ثبت هزینه‌های واقعی انجام‌شده در دفتر روزنامه و انتقال به حساب‌های دفتر کل 3ـ بستن حساب پیش‌بینی هزینه تهیه مواد و حساب کنترل هزینه تهیه مواد 4ـ چنانچه در پایان دوره مانده حساب موجودی مواد مبلغ 750,000 ریال و بهای تمام‌شده کالای فروش‌رفته طی دوره مبلغ 2,250,000 ریال باشد، مانده حساب تعدیل هزینه‌های تهیه مواد به چه صورت بین این دو حساب سرشکن می‌گردد؟ 5ـ ثبت بستن حساب تعدیل هزینه‌های تهیه مواد در دفتر روزنامه و انتقال به حساب‌های دفتر کل.

1ـ ثبت خریدها (هزینه پیش‌بینی‌شده = 8% × بهای خرید؛ جمع خریدها 3,800,000 ریال و جمع هزینه پیش‌بینی‌شده 304,000 ریال):

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
2/1	کنترل موجودی مواد	421,200	
	صندوق		390,000
	پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد		31,200
2/15	کنترل موجودی مواد	810,000	
	اسناد پرداختنی		750,000
	پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد		60,000
3/20	کنترل موجودی مواد	1,242,000	
	صندوق		350,000
	حساب‌های پرداختنی		800,000
	پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد		92,000
4/25	کنترل موجودی مواد	885,600	
	بانک		820,000
	پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد		65,600
6/21	کنترل موجودی مواد	745,200	

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
	حساب‌های پرداختنی		690,000
	پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد		55,200

2ـ ثبت هزینه‌های واقعی (پرداخت نشده و به حساب‌های پرداختنی منظور می‌شود):

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
پایان دوره	کنترل هزینه‌های تهیه مواد	282,000	
	هزینه گمرکی	(54,000)	
	هزینه حمل خرید	(68,000)	
	هزینه بازرسی و کنترل کیفی	(22,000)	
	هزینه بیمه	(35,000)	
	هزینه بارگیری و تخلیه	(84,000)	
	هزینه انبارداری	(19,000)	
	حساب‌های پرداختنی		282,000

حساب کنترل موجودی مواد

بدهکار	بستانکار
خریدها 4,104,000	

حساب پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد

بدهکار	بستانکار
	هزینه پیش‌بینی‌شده 304,000

حساب کنترل هزینه‌های تهیه مواد

بدهکار	بستانکار
هزینه‌های واقعی 282,000	

3ـ بستن حساب‌ها: هزینه پیش‌بینی‌شده (304,000) از هزینه واقعی (282,000) بیشتر است؛ مابه‌التفاوت 22,000 ریال به حساب تعدیل هزینه‌های تهیه مواد بستانکار می‌شود:

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
پایان دوره	پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد	304,000	

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
	کنترل هزینه‌های تهیه مواد		282,000
	تعدیل هزینه‌های تهیه مواد		22,000

4ـ سرشکن کردن تعدیل: مجموع موجودی مواد و بهای تمام‌شده کالای فروش‌رفته = 750,000 + 2,250,000 = 3,000,000 ریال؛ سهم موجودی مواد = 22,000 × 750,000 ÷ 3,000,000 = 5,500 ریال؛ سهم بهای تمام‌شده کالای فروش‌رفته = 22,000 × 2,250,000 ÷ 3,000,000 = 16,500 ریال

5ـ ثبت بستن حساب تعدیل (چون هزینه پیش‌بینی‌شده بیشتر بوده، موجودی مواد و بهای تمام‌شده کالای فروش‌رفته کاهش می‌یابد):

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
پایان دوره	تعدیل هزینه‌های تهیه مواد	22,000	
	کنترل موجودی مواد		5,500
	بهای تمام‌شده کالای فروش‌رفته		16,500

با این ثبت حساب تعدیل هزینه‌های تهیه مواد بسته می‌شود.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۷۸ صفحه ۸۱ مسئله

7ـ3ـ کارخانه تولید کفش‌های ورزشی برای ساخت محصول از ماده اولیه شماره (26) استفاده می‌نماید. در شش‌ماهه اول سال جاری اطلاعات مربوط به این ماده اولیه را به شرح زیر اعلام نموده است:

1ـ در ابتدای دوره مالی جاری، هزینه‌های تهیه و تحصیل مواد 7% برآورد شده است. 2ـ خرید مواد طی شش‌ماهه اول سال عبارتند از: 1/15 خرید مواد به مبلغ 1,950,000 ریال به صورت نقد 1/30 خرید مواد به مبلغ 2,100,000 ریال با صدور چک 2/20 خرید مواد به مبلغ 1,650,000 ریال به صورت نسیه 3/18 خرید مواد به مبلغ 2,550,000 ریال و صدور سفته دوماهه در وجه فروشنده 4/12 خرید مواد به مبلغ 3,800,000 ریال که 800,000 ریال آن نقداً پرداخت شد. 4/26 خرید مواد به مبلغ 3,200,000 ریال که 200,000 ریال آن نقداً پرداخت شد و یک سفته دوماهه به مبلغ 2,000,000 ریال در وجه فروشنده صادر گردید. قرار شد باقی‌مانده مبلغ خرید بعداً پرداخت شود. 4/28 مبلغ 500,000 ریال از مواد خریداری‌شده طی دوره برگشت داده شد و بهای آن به‌صورت نقدی از فروشندگان دریافت گردید. لازم به توضیح است که کلیه هزینه‌های مربوط به مواد برگشتی به عهده فروشنده می‌باشد. 3ـ هزینه‌های واقعی انجام‌شده طی دوره مالی عبارتند از: هزینه حمل مواد خریداری‌شده 275,000 ریال، هزینه گمرک 500,000 ریال، هزینه دایره خرید مواد 100,000 ریال، هزینه بیمه 150,000 ریال، هزینه بازرسی و کنترل کیفی 200,000، هزینه انبارداری

400,000 ریال 4ـ اگر موجودی مواد اول و پایان دوره مالی به ترتیب 960,000 ریال و 1,260,000 ریال باشد.

مطلوبست: 1ـ ثبت آرتیکل‌های مربوط در دفتر روزنامه و انتقال به حساب‌های دفتر کل به فرم (T) 2ـ ثبت بستن حساب‌های مربوط به هزینه‌های خرید مواد، پیش‌بینی هزینه‌های تهیه و تحصیل مواد و حساب تعدیل هزینه‌های تهیه مواد. 3ـ تهیه گزارش مصرف مواد و محاسبه بهای تمام‌شده مواد مصرفی طی دوره

1ـ ثبت‌ها (هزینه پیش‌بینی‌شده 7%؛ جمع خریدها 15,250,000 ریال، هزینه پیش‌بینی‌شده 1,067,500 ریال):

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
1/15	کنترل موجودی مواد	2,086,500	
	صندوق		1,950,000
	پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد		136,500
1/30	کنترل موجودی مواد	2,247,000	
	بانک		2,100,000
	پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد		147,000
2/20	کنترل موجودی مواد	1,765,500	
	حساب‌های پرداختنی		1,650,000
	پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد		115,500
3/18	کنترل موجودی مواد	2,728,500	
	اسناد پرداختنی		2,550,000
	پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد		178,500
4/12	کنترل موجودی مواد	4,066,000	
	صندوق		800,000
	حساب‌های پرداختنی		3,000,000
	پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد		266,000
4/26	کنترل موجودی مواد	3,424,000	
	صندوق		200,000
	اسناد پرداختنی		2,000,000

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
	حساب‌های پرداختنی		1,000,000
	پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد		224,000
4/28	صندوق	500,000	
	پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد	35,000	
	کنترل موجودی مواد		535,000

ثبت هزینه‌های واقعی (به حساب‌های پرداختنی):

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
پایان دوره	کنترل هزینه‌های تهیه مواد	1,625,000	
	هزینه حمل مواد خریداری‌شده	(275,000)	
	هزینه گمرک	(500,000)	
	هزینه دایره خرید مواد	(100,000)	
	هزینه بیمه	(150,000)	
	هزینه بازرسی و کنترل کیفی	(200,000)	
	هزینه انبارداری	(400,000)	
	حساب‌های پرداختنی		1,625,000

حساب کنترل موجودی مواد

بدهکار	بستانکار
اول دوره 960,000	برگشت 535,000
خریدها 16,317,500	

حساب پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد

بدهکار	بستانکار
برگشت 35,000	خریدها 1,067,500

حساب کنترل هزینه‌های تهیه مواد

بدهکار	بستانکار
هزینه واقعی 1,625,000	

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

2ـ بستن حساب‌ها: هزینه پیش‌بینی‌شده خالص = 1,067,500 – 35,000 = 1,032,500 ریال کمتر از هزینه واقعی 1,625,000 ریال است؛ مابه‌التفاوت 592,500 ریال در حساب تعدیل بدهکار می‌شود (حالت دوم):

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
پایان دوره	پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد	1,032,500	
	تعدیل هزینه‌های تهیه مواد	592,500	
	کنترل هزینه‌های تهیه مواد		1,625,000

سرشکن‌کردن حساب تعدیل: چون بهای تمام‌شده کالای فروش‌رفته در مسئله داده نشده است، مانده تعدیل بین موجودی پایان دوره مواد (1,260,000) و مواد مصرفی (بر پایه بهای پیش‌بینی‌شده، 15,482,500) سرشکن می‌شود: سهم موجودی مواد = 44,590 ریال و سهم مواد مصرفی = 547,910 ریال.

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
پایان دوره	کنترل موجودی مواد	44,590	
	کنترل کالای در جریان ساخت (مواد مصرفی)	547,910	
	تعدیل هزینه‌های تهیه مواد		592,500

3ـ گزارش مصرف مواد و بهای تمام‌شده مواد مصرفی:

گزارش مواد مصرف‌شده (ریال)

شرح	مبلغ
موجودی مواد اول دوره	960,000
خرید مواد	15,250,000
کسر می‌شود: برگشت از خرید	(500,000)
خرید خالص	14,750,000
هزینه‌های تهیه و تحصیل مواد (پیش‌بینی خالص)	1,032,500
مواد آماده مصرف	16,742,500
کسر می‌شود: موجودی مواد پایان دوره	(1,260,000)
مواد مصرف‌شده (بر پایه بهای پیش‌بینی)	15,482,500
اضافه می‌شود: سهم تعدیل هزینه‌های تهیه مواد	547,910
بهای تمام‌شده مواد مصرفی	**16,030,410**

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

8ـ3ـ شرکت تولیدی آرمان برای ساختن محصولاتش از یک ماده اولیه با شماره (95) استفاده می‌نماید. این شرکت در دوره مالی جاری اقدام به شش بار خرید ماده اولیه مورد نظر نموده است. این خریدها عبارتند از: 2/2 خرید 8,400,000 ریال مواد به‌صورت نسیه 4/2 خرید 7,200,000 ریال مواد به‌صورت نقد 6/2 خرید 9,100,000 ریال مواد با صدور سفته سه‌ماهه بدون بهره 8/2 خرید 11,400,000 ریال مواد و پرداخت بهای آن طی چک بانکی به شماره 11090 10/2 خرید 8,500,000 ریال مواد به صورت نسیه 12/2 خرید 5,400,000 ریال مواد و صدور سفته دوماهه بدون بهره

نرخ هزینه‌های تهیه و تحصیل مواد در ابتدای دوره مالی جاری 5% برآورد شده است. هزینه‌های واقعی انجام‌شده طی دوره شامل: هزینه بیمه 330,000 ریال، هزینه‌های گمرکی 750,000 ریال، هزینه بارگیری و تخلیه 120,000 ریال، هزینه حمل خرید 800,000 ریال، هزینه انبارداری 400,000 ریال، هزینه بازرسی 460,000 ریال

مطلوبست: 1ـ ثبت کلیه خریدها در دفتر روزنامه و انتقال به حساب‌های دفتر کل به فرم (T) 2ـ ثبت کلیه هزینه‌های واقعی طی دوره در دفتر روزنامه و انتقال به حساب‌های دفتر کل 3ـ بستن حساب‌های پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد و کنترل هزینه‌های تهیه مواد 4ـ اگر مانده حساب موجودی مواد پایان دوره مبلغ 9,200,000 ریال و بهای تمام‌شده کالای فروش‌رفته طی دوره مبلغ 36,800,000 ریال باشد، مانده حساب تعدیل هزینه‌های تهیه مواد به چه صورت سرشکن می‌گردد؟ ثبت روزنامه مربوط را بنویسید و به دفتر کل انتقال دهید.

1ـ ثبت خریدها (جمع خریدها 50,000,000 ریال، هزینه پیش‌بینی‌شده 5% = 2,500,000 ریال):

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
2/2	کنترل موجودی مواد	8,820,000	
	حساب‌های پرداختنی		8,400,000
	پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد		420,000
4/2	کنترل موجودی مواد	7,560,000	
	صندوق		7,200,000
	پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد		360,000
6/2	کنترل موجودی مواد	9,555,000	
	اسناد پرداختنی		9,100,000
	پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد		455,000
8/2	کنترل موجودی مواد	11,970,000	

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
	بانک		11,400,000
	پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد		570,000
10/2	کنترل موجودی مواد	8,925,000	
	حساب‌های پرداختنی		8,500,000
	پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد		425,000
12/2	کنترل موجودی مواد	5,670,000	
	اسناد پرداختنی		5,400,000
	پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد		270,000

حساب کنترل موجودی مواد

بدهکار	بستانکار
خریدها 52,500,000	

حساب پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد

بدهکار	بستانکار
	هزینه پیش‌بینی‌شده 2,500,000

2ـ ثبت هزینه‌های واقعی (به حساب‌های پرداختنی):

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
پایان دوره	کنترل هزینه‌های تهیه مواد	2,860,000	
	هزینه بیمه	(330,000)	
	هزینه‌های گمرکی	(750,000)	
	هزینه بارگیری و تخلیه	(120,000)	
	هزینه حمل خرید	(800,000)	
	هزینه انبارداری	(400,000)	
	هزینه بازرسی	(460,000)	
	حساب‌های پرداختنی		2,860,000

حساب کنترل هزینه‌های تهیه مواد

ایران توشه
توشه ای برای مدیریت

بدهکار	بستانکار
هزینه‌های واقعی 2,860,000	

3ـ بستن حساب‌ها: هزینه واقعی (2,860,000) از هزینه پیش‌بینی‌شده (2,500,000) بیشتر است؛ مابه‌التفاوت 360,000 ریال به حساب تعدیل بدهکار می‌شود:

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
پایان دوره	پیش‌بینی هزینه‌های تهیه مواد	2,500,000	
	تعدیل هزینه‌های تهیه مواد	360,000	
	کنترل هزینه‌های تهیه مواد		2,860,000

4ـ سرشکن کردن تعدیل: جمع موجودی مواد و بهای تمام‌شده کالای فروش‌رفته = 9,200,000 + 36,800,000 = 46,000,000؛ سهم موجودی مواد = 360,000 × 20% = 72,000 ریال؛ سهم بهای تمام‌شده کالای فروش‌رفته = 360,000 × 80% = 288,000 ریال

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
پایان دوره	کنترل موجودی مواد	72,000	
	بهای تمام‌شده کالای فروش‌رفته	288,000	
	تعدیل هزینه‌های تهیه مواد		360,000

حساب تعدیل هزینه‌های تهیه مواد

بدهکار	بستانکار
پیش‌بینی/کنترل 360,000	بستن به موجودی مواد 72,000
	بستن به بهای تمام‌شده 288,000

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۸۰ صفحه ۸۲ مسئله

9ـ3ـ کارخانه نیرو برای ساخت محصولات خود از یک ماده اولیه با شماره (174) استفاده می‌نماید. اطلاعات مربوط به خرید و صدور مواد عبارتند از:

1ـ 4/1 موجودی مواد تعداد 100 واحد به نرخ 120 ریال 2ـ 4/5 خرید 300 واحد مطابق سفارش شماره (61) به‌صورت نقد از قرار هر واحد 125 ریال 3ـ 4/8 خرید 400 واحد مطابق سفارش شماره (62) به نرخ 130 ریال به‌صورت نسیه 4ـ 4/10 صدور 500 واحد به تولید مطابق حواله انبار شماره (20) 5ـ 4/15 خرید 600 واحد مطابق سفارش شماره (63) به نرخ 135 ریال و صدور سفته دوماهه 6ـ 4/16 برگشت 100 واحد از مواد صادره در تاریخ 4/10 به انبار 7ـ 4/18 خرید 700 واحد مطابق سفارش (64) به نرخ 140 ریال به‌صورت نسیه 8ـ

4/22 صدور 600 واحد به تولید مطابق حواله انبار مواد به شماره (21) 9ـ 4/24 برگشت 100 واحد از مواد خریداری‌شده در تاریخ 4/18 به فروشنده 10ـ 4/27 خرید 800 واحد مطابق سفارش شماره (65) به نرخ 145 ریال و صدور سفته دوماهه 11ـ 4/29 صدور 900 واحد به تولید مطابق حواله انبار مواد به شماره (22) 12ـ 4/31 برگشت 200 واحد از مواد صادره در تاریخ 4/29 به انبار 13ـ 4/13 برگشت 200 واحد از مواد خریداری‌شده در تاریخ 4/27 به فروشنده

1ـ کارت حساب مواد به روش اولین صادره از اولین وارده (FIFO): مواد برگشتی به انبار با همان نرخ صدور و با حق تقدم برای صدور مجدد ثبت می‌شود و با مواد برگشتی به فروشنده مانند مواد صادره (از قدیمی‌ترین موجودی) عمل می‌شود؛ اختلاف با مبلغ دریافتی از فروشنده به اصلاح مواد منتقل می‌گردد.

کارت حساب مواد ماده 174 ـ روش FIFO (وارده/صادره/موجودی: مقدار × نرخ)

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
اول دوره موجودی					120 × 100	12,000
4/5 خرید	300 × 125	37,500			120 × 100	12,000
					300 × 125	37,500
4/8 خرید	400 × 130	52,000			120 × 100	12,000
					300 × 125	37,500
					400 × 130	52,000
4/10 صدور			100 × 120	12,000	300 × 130	39,000
			300 × 125	37,500		
			100 × 130	13,000		
4/15 خرید	600 × 135	81,000			300 × 130	39,000

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
					600 × 135	81,000
4/16 برگشت از تولید	100 × 130	13,000			400 × 130	52,000
					600 × 135	81,000
4/18 خرید	700 × 140	98,000			400 × 130	52,000
					600 × 135	81,000
					700 × 140	98,000
4/22 صدور			400 × 130	52,000	400 × 135	54,000
			200 × 135	27,000	700 × 140	98,000
4/24 برگشت به فروشنده			100 × 135	13,500	300 × 135	40,500
					700 × 140	98,000
4/27 خرید	800 × 145	116,000			300 × 135	40,500
					700 × 140	98,000
					800 × 145	116,000
4/29 صدور			300 × 135	40,500	100 × 140	14,000

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
			600 × 140	84,000	800 × 145	116,000
4/31 برگشت از تولید	200 × 140	28,000			300 × 140	42,000
					800 × 145	116,000
4/31 برگشت به فروشنده			200 × 140	28,000	100 × 140	14,000
					800 × 145	116,000

موجودی پایان دوره: 900 واحد به مبلغ 130,000 ریال

2ـ ثبت‌های روزنامه:

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
4/5	کنترل موجودی مواد	37,500	
	صندوق		37,500
4/8	کنترل موجودی مواد	52,000	
	حساب‌های پرداختنی		52,000
4/10	کنترل کالای در جریان ساخت	62,500	
	کنترل موجودی مواد		62,500
4/15	کنترل موجودی مواد	81,000	
	اسناد پرداختنی		81,000
4/16	کنترل موجودی مواد	13,000	
	کنترل کالای در جریان ساخت		13,000
4/18	کنترل موجودی مواد	98,000	
	حساب‌های پرداختنی		98,000
4/22	کنترل کالای در جریان ساخت	79,000	

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
	کنترل موجودی مواد		79,000
4/24	حساب‌های پرداختنی	14,000	
	اصلاح مواد		500
	کنترل موجودی مواد		13,500
4/27	کنترل موجودی مواد	116,000	
	اسناد پرداختنی		116,000
4/29	کنترل کالای در جریان ساخت	124,500	
	کنترل موجودی مواد		124,500
4/31	کنترل موجودی مواد	28,000	
	کنترل کالای در جریان ساخت		28,000
4/31	اسناد پرداختنی	29,000	
	اصلاح مواد		1,000
	کنترل موجودی مواد		28,000

تاریخ بند 13 (4/13) در متن مسئله پیش از خرید 4/27 است و با ترتیب منطقی نمی‌خواند؛ برگشت پس از آخرین رویداد (4/31) ثبت شد.

۸۱ صفحه ۸۳ مسئله

10ـ3ـ با توجه به اطلاعات ارائه‌شده در مسئله شماره (3–9) چنانچه این کارخانه روش اولین صادره از آخرین وارده را جهت ارزیابی موجودی مواد مورد استفاده قرار دهد.

مطلوبست: 1ـ ثبت عملیات مربوط به ماده شماره (174) در یک کارت حساب مواد با استفاده از روش اولین صادره از آخرین وارده (LIFO) 2ـ ثبت آرتیکل‌های مربوط به تاریخ‌های 4/10، 4/16، 4/22، 4/24، 4/29، 4/31 در دفتر روزنامه.

1ـ کارت حساب مواد به روش LIFO:

کارت حساب مواد ماده 174 ـ روش LIFO (وارده/صادره/موجودی: مقدار × نرخ)

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
اول دوره موجودی					120 × 100	12,000

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
4/5 خرید	300 × 125	37,500			120 × 100	12,000
					300 × 125	37,500
4/8 خرید	400 × 130	52,000			120 × 100	12,000
					300 × 125	37,500
					400 × 130	52,000
4/10 صدور			400 × 130	52,000	120 × 100	12,000
			100 × 125	12,500	200 × 125	25,000
4/15 خرید	600 × 135	81,000			120 × 100	12,000
					200 × 125	25,000
					600 × 135	81,000
4/16 برگشت از تولید	100 × 125	12,500			120 × 100	12,000
					200 × 125	25,000
					600 × 135	81,000
					125 × 100	12,500
4/18 خرید	700 × 140	98,000			120 × 100	12,000

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
					200 × 125	25,000
					600 × 135	81,000
					125 × 100	12,500
					700 × 140	98,000
4/22 صدور			600 × 140	84,000	120 × 100	12,000
					200 × 125	25,000
					600 × 135	81,000
					125 × 100	12,500
					140 × 100	14,000
4/24 برگشت به فروشنده			100 × 140	14,000	120 × 100	12,000
					200 × 125	25,000
					600 × 135	81,000
					125 × 100	12,500
4/27 خرید	800 × 145	116,000			120 × 100	12,000
					200 × 125	25,000
					600 × 135	81,000

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
					125 × 100	12,500
					800 × 145	116,000
4/29 صدور			800 × 145	116,000	120 × 100	12,000
			100 × 125	12,500	200 × 125	25,000
					600 × 135	81,000
4/31 برگشت از تولید	100 × 125	12,500			120 × 100	12,000
	100 × 145	14,500			200 × 125	25,000
					600 × 135	81,000
					125 × 100	12,500
					145 × 100	14,500
4/31 برگشت به فروشنده			100 × 145	14,500	120 × 100	12,000
			100 × 125	12,500	200 × 125	25,000
					600 × 135	81,000

موجودی پایان دوره: 900 واحد به مبلغ 118,000 ریال

2ـ ثبت‌های روزنامه:

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
4/10	کنترل کالای در جریان ساخت	64,500	
	کنترل موجودی مواد		64,500

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
4/16	کنترل موجودی مواد	12,500	
	کنترل کالای در جریان ساخت		12,500
4/22	کنترل کالای در جریان ساخت	84,000	
	کنترل موجودی مواد		84,000
4/24	حساب‌های پرداختنی	14,000	
	کنترل موجودی مواد		14,000
4/29	کنترل کالای در جریان ساخت	128,500	
	کنترل موجودی مواد		128,500
4/31	کنترل موجودی مواد	27,000	
	کنترل کالای در جریان ساخت		27,000
4/31	اسناد پرداختنی	29,000	
	اصلاح مواد		2,000
	کنترل موجودی مواد		27,000

تاریخ بند 13 (4/13) در متن مسئله پیش از خرید 4/27 است و با ترتیب منطقی نمی‌خواند؛ برگشت پس از آخرین رویداد (4/31) ثبت شد.

۸۲ صفحه ۸۳ مسئله

11ـ3ـ با توجه به اطلاعات ارائه‌شده در مسئله شماره (3–9) اگر کارخانه از روش میانگین جهت ارزیابی موجودی مواد استفاده نماید.

مطلوبست: 1ـ ثبت عملیات مربوط به ماده شماره (174) در یک کارت حساب مواد با استفاده از روش میانگین

2ـ ثبت‌های مربوط به تاریخ‌های 4/10، 4/16، 4/22، 4/24، 4/29، 4/31 در دفتر روزنامه تذکر: در صورت لزوم تا دو رقم اعشار محاسبه گردد.

1ـ کارت حساب مواد به روش میانگین موزون (پس از هر ورود، نرخ جدید = جمع مبلغ موجودی ÷ جمع مقدار موجودی):

کارت حساب مواد ماده 174 ـ روش میانگین موزون (وارده/صادره/موجودی: مقدار × نرخ)

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
اول دوره موجودی					100 × 120	12,000
4/5 خرید	125 × 300	37,500			× 400 123.75	49,500
4/8 خرید	130 × 400	52,000			× 800 126.88	101,500
4/10 صدور			× 500 126.88	63,440	× 300 126.88	38,060
4/15 خرید	135 × 600	81,000			× 900 132.29	119,060
4/16 برگشت از تولید	× 100 126.88	12,688			× 1,000 131.75	131,748
4/18 خرید	140 × 700	98,000			× 1,700 135.15	229,748
4/22 صدور			× 600 135.15	81,090	× 1,100 135.15	148,658
4/24 برگشت به فروشنده			× 100 135.15	13,515	× 1,000 135.15	135,143
4/27 خرید	145 × 800	116,000			× 1,800 139.52	251,143
4/29 صدور			× 900 139.52	125,568	× 900 139.52	125,575
4/31 برگشت از تولید	× 200 139.52	27,904			× 1,100 139.53	153,479
4/31 برگشت به فروشنده			× 200 139.53	27,906	× 900 139.53	125,573

موجودی پایان دوره: 900 واحد به مبلغ 125,573 ریال

2ـ ثبت‌های روزنامه:

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
4/10	کنترل کالای در جریان ساخت	63,440	
	کنترل موجودی مواد		63,440
4/16	کنترل موجودی مواد	12,688	
	کنترل کالای در جریان ساخت		12,688
4/22	کنترل کالای در جریان ساخت	81,090	
	کنترل موجودی مواد		81,090
4/24	حساب‌های پرداختنی	14,000	
	اصلاح مواد		485
	کنترل موجودی مواد		13,515
4/29	کنترل کالای در جریان ساخت	125,568	
	کنترل موجودی مواد		125,568
4/31	کنترل موجودی مواد	27,904	
	کنترل کالای در جریان ساخت		27,904
4/31	اسناد پرداختنی	29,000	
	اصلاح مواد		1,094
	کنترل موجودی مواد		27,906

تاریخ بند 13 (4/13) در متن مسئله پیش از خرید 4/27 است و با ترتیب منطقی نمی‌خواند؛ برگشت پس از آخرین رویداد (4/31) ثبت شد.

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۸۳ صفحه ۸۳ مسئله

12ـ3ـ شرکت تولیدی مهرام از روش نگهداری دائمی موجودی مواد استفاده می‌نماید. اطلاعات مربوط به خرید مواد اولیه (آلفا) و صدور آن به تولید در خردادماه سال جاری به قرار زیر است:

1ـ 3/1 موجودی مواد (اول دوره) تعداد 800 واحد می‌باشد، که 300 واحد آن به نرخ 80 ریال و 500 واحد آن به نرخ 84 ریال می‌باشد. 2ـ 3/5 خرید 600 واحد به نرخ 85 ریال به صورت نقد مطابق قبض انبار شماره (10) 3ـ 3/6 مواد برگشتی به فروشنده تعداد 100 واحد از خرید 3/5 4ـ 3/8 خرید 700 واحد به نرخ 82 ریال به صورت نسیه مطابق قبض انبار شماره (11) 5ـ 3/12 مطابق حواله انبار مواد به شماره (31) تعداد 1,000 واحد به تولید صادر گردید. 6ـ 3/14 خرید 900 واحد به نرخ 83 ریال و صدور چک مطابق قبض انبار شماره (12) 7ـ

3/17 مواد برگشتی به فروشنده تعداد 200 واحد از خرید 3/8 8ـ 3/20 مواد برگشتی به انبار از صادره 3/12 تعداد 200 واحد 9ـ 3/25 خرید 400 واحد به نرخ 87 ریال به طور نقد مطابق قبض انبار شماره (13) 10ـ 3/30 مطابق حواله انبار مواد به شماره (32) تعداد 1,000 واحد به تولید صادر گردید.

مطلوبست: 1ـ ثبت عملیات مربوط به ماده (آلفا) در یک کارت حساب مواد با استفاده از روش اولین صادره از آخرین وارده (LIFO) 2ـ ثبت آرتیکل‌های مربوط به تاریخ‌های 3/5، 3/6، 3/12، 3/17، 3/20 و 3/30 در دفتر روزنامه

1ـ کارت حساب مواد به روش LIFO:

کارت حساب مواد ماده آلفا ـ روش LIFO (وارده/صادره/موجودی: مقدار × نرخ)

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
اول دوره موجودی					300 × 80	24,000
					500 × 84	42,000
3/5 خرید	600 × 85	51,000			300 × 80	24,000
					500 × 84	42,000
					600 × 85	51,000
3/6 برگشت به فروشنده			100 × 85	8,500	300 × 80	24,000
					500 × 84	42,000
					500 × 85	42,500
3/8 خرید	700 × 82	57,400			300 × 80	24,000
					500 × 84	42,000
					500 × 85	42,500

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
					82 × 700	57,400
3/12 صدور			× 700 82	57,400	× 300 80	24,000
			× 300 85	25,500	× 500 84	42,000
					85 × 200	17,000
3/14 خرید	× 900 83	74,700			× 300 80	24,000
					× 500 84	42,000
					85 × 200	17,000
					× 900 83	74,700
3/17 برگشت به فروشنده			× 200 83	16,600	× 300 80	24,000
					× 500 84	42,000
					85 × 200	17,000
					× 700 83	58,100
3/20 برگشت از تولید	× 200 85	17,000			× 300 80	24,000
					× 500 84	42,000
					85 × 200	17,000
					× 700 83	58,100
					85 × 200	17,000

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
3/25 خرید	400 × 87	34,800			300 × 80	24,000
					500 × 84	42,000
					200 × 85	17,000
					700 × 83	58,100
					200 × 85	17,000
					400 × 87	34,800
3/30 صدور			400 × 87	34,800	300 × 80	24,000
			200 × 85	17,000	500 × 84	42,000
			400 × 83	33,200	200 × 85	17,000
					300 × 83	24,900

موجودی پایان دوره: 1,300 واحد به مبلغ 107,900 ریال

2ـ ثبت‌های روزنامه:

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
3/5	کنترل موجودی مواد	51,000	
	صندوق		51,000
3/6	صندوق	8,500	
	کنترل موجودی مواد		8,500
3/12	کنترل کالای در جریان ساخت	82,900	
	کنترل موجودی مواد		82,900

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
3/17	حساب‌های پرداختنی	16,400	
	اصلاح مواد	200	
	کنترل موجودی مواد		16,600
3/20	کنترل موجودی مواد	17,000	
	کنترل کالای در جریان ساخت		17,000
3/30	کنترل کالای در جریان ساخت	85,000	
	کنترل موجودی مواد		85,000

۸۴ صفحه ۸۴ مسئله

13ـ3ـ با توجه به اطلاعات ارائه‌شده در مسئله (3-12) اگر روش ارزیابی موجودی مواد اولین صادره از اولین وارده (FIFO) انتخاب شود.

مطلوبست: 1ـ ثبت عملیات مربوط به ماده (آلفا) در یک کارت حساب مواد 2ـ ثبت‌های مربوط به 3/5، 3/6، 3/12، 3/17، 3/20 و 3/30 را در دفتر روزنامه بنویسید.

1ـ کارت حساب مواد به روش FIFO:

کارت حساب مواد ماده آلفا ـ روش FIFO (وارده/صادره/موجودی: مقدار × نرخ)

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
اول دوره موجودی					300 × 80	24,000
					500 × 84	42,000
3/5 خرید	600 × 85	51,000			300 × 80	24,000
					500 × 84	42,000
					600 × 85	51,000

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
3/6 برگشت به فروشنده			80 × 100	8,000	80 × 200	16,000
					× 500 84	42,000
					× 600 85	51,000
3/8 خرید	× 700 82	57,400			80 × 200	16,000
					× 500 84	42,000
					× 600 85	51,000
					82 × 700	57,400
3/12 صدور			× 200 80	16,000	× 300 85	25,500
			× 500 84	42,000	82 × 700	57,400
			× 300 85	25,500		
3/14 خرید	× 900 83	74,700			× 300 85	25,500
					82 × 700	57,400
					× 900 83	74,700
3/17 برگشت به فروشنده			× 200 85	17,000	85 × 100	8,500
					82 × 700	57,400
					× 900 83	74,700

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
3/20 برگشت از تولید	200 × 85	17,000			300 × 85	25,500
					700 × 82	57,400
					900 × 83	74,700
3/25 خرید	400 × 87	34,800			300 × 85	25,500
					700 × 82	57,400
					900 × 83	74,700
					400 × 87	34,800
3/30 صدور			300 × 85	25,500	900 × 83	74,700
			700 × 82	57,400	400 × 87	34,800

موجودی پایان دوره: 1,300 واحد به مبلغ 109,500 ریال

2ـ ثبت‌های روزنامه:

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
3/5	کنترل موجودی مواد	51,000	
	صندوق		51,000
3/6	صندوق	8,500	
	اصلاح مواد		500
	کنترل موجودی مواد		8,000
3/12	کنترل کالای در جریان ساخت	83,500	
	کنترل موجودی مواد		83,500
3/17	حساب‌های پرداختنی	16,400	

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
	اصلاح مواد	600	
	کنترل موجودی مواد		17,000
3/20	کنترل موجودی مواد	17,000	
	کنترل کالای در جریان ساخت		17,000
3/30	کنترل کالای در جریان ساخت	82,900	
	کنترل موجودی مواد		82,900

۸۵ صفحه ۸۴ مسئله

14ـ3ـ با توجه به اطلاعات ارائه‌شده در مسئله (3-12) اگر روش ارزیابی موجودی مواد پایان دوره میانگین انتخاب شود:

مطلوبست: ثبت عملیات مربوط به ماده (آلفا) در یک کارت حساب مواد ثبت‌های مربوط به تاریخ‌های 3/5، 3/6، 3/12، 3/17، 3/20 و 3/30 در دفتر روزنامه (در صورت لزوم تا دو رقم اعشار محاسبه شود)

1ـ کارت حساب مواد به روش میانگین موزون:

کارت حساب مواد ماده آلفا ـ روش میانگین موزون (وارده/صادره/موجودی: مقدار × نرخ)

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
اول دوره موجودی					× 800 82.50	66,000
3/5 خرید	85 × 600	51,000			× 1,400 83.57	117,000
3/6 برگشت به فروشنده			× 100 83.57	8,357	× 1,300 83.57	108,643
3/8 خرید	82 × 700	57,400			× 2,000 83.02	166,043
3/12 صدور			× 1,000 83.02	83,020	× 1,000 83.02	83,023
3/14 خرید	83 × 900	74,700			× 1,900 83.01	157,723

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
3/17 برگشت به فروشنده			× 200 83.01	16,602	× 1,700 83.01	141,121
3/20 برگشت از تولید	× 200 83.02	16,604			× 1,900 83.01	157,725
3/25 خرید	87 × 400	34,800			× 2,300 83.71	192,525
3/30 صدور			× 1,000 83.71	83,710	× 1,300 83.71	108,815

موجودی پایان دوره: 1,300 واحد به مبلغ 108,815 ریال

2ـ ثبت‌های روزنامه:

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
3/5	کنترل موجودی مواد	51,000	
	صندوق		51,000
3/6	صندوق	8,500	
	اصلاح مواد		143
	کنترل موجودی مواد		8,357
3/12	کنترل کالای در جریان ساخت	83,020	
	کنترل موجودی مواد		83,020
3/17	حساب‌های پرداختنی	16,400	
	اصلاح مواد	202	
	کنترل موجودی مواد		16,602
3/20	کنترل موجودی مواد	16,604	
	کنترل کالای در جریان ساخت		16,604
3/30	کنترل کالای در جریان ساخت	83,710	
	کنترل موجودی مواد		83,710

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

15ـ3ـ کارخانه رهنما برای ساخت محصولی از ماده اولیه (بتا) استفاده می‌نماید. اطلاعات مربوط به این ماده در اردیبهشت‌ماه سال جاری عبارتند از:

2/1 موجودی اول دوره تعداد 600 واحد می‌باشد که شامل 200 واحد به نرخ 90 ریالی، 200 واحد به نرخ 95 ریالی و 200 واحد به نرخ 100 ریالی است. 2/5 خرید 600 واحد به نرخ 98 ریال به صورت نقد مطابق سفارش شماره (55) 2/10 خرید 600 واحد به نرخ 102 ریال به صورت نسیه مطابق سفارش شماره (56) 2/11 کلیه مواد خریداری‌شده در تاریخ 2/10 به علت گران‌فروشی به فروشنده برگشت داده شد. 2/15 خرید 600 واحد به نرخ 99 ریال به صورت نقد مطابق سفارش شماره (57) 2/18 صدور 1400 واحد به تولید مطابق حواله انبار مواد به شماره (101) 2/20 برگشت تعداد 300 واحد از مواد صادره در 2/18 به انبار 2/22 برگشت 200 واحد از مواد خریداری‌شده در تاریخ 2/15 به فروشنده 2/25 خرید 600 واحد به نرخ 101 ریال به صورت نسیه مطابق سفارش شماره (58) 2/30 صدور 800 واحد به تولید مطابق حواله انبار مواد به شماره (102) 2/31 برگشت 100 واحد از مواد صادره به تولید در تاریخ 2/30، که بلافاصله به فروشنده آن که در تاریخ 2/25 خریداری شده بود، برگشت داده شد.

مطلوبست: 1ـ ثبت کلیه عملیات مربوط به ماده (بتا) در یک کارت حساب مواد با استفاده از روش اولین صادره از اولین وارده (FIFO) 2ـ ثبت کلیه عملیات مربوط به خرید، صدور و برگشت ماده (بتا) در دفتر روزنامه

1ـ کارت حساب مواد به روش FIFO: (برگشت 2/31: ابتدا مواد از تولید به انبار برگشت می‌خورد و سپس از انبار به فروشنده برگردانده می‌شود.)

کارت حساب مواد ماده بتا ـ روش FIFO (وارده/صادره/موجودی: مقدار × نرخ)

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
اول دوره موجودی					90 × 200	18,000
					95 × 200	19,000
					× 200 100	20,000
2/5 خرید	98 × 600	58,800			90 × 200	18,000
					95 × 200	19,000
					× 200 100	20,000
					98 × 600	58,800

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
2/10 خرید	600 × 102	61,200			90 × 200	18,000
					95 × 200	19,000
					200 × 100	20,000
					98 × 600	58,800
					600 × 102	61,200
2/11 برگشت به فروشنده			90 × 200	18,000	98 × 600	58,800
			95 × 200	19,000	600 × 102	61,200
			200 × 100	20,000		
2/15 خرید	99 × 600	59,400			98 × 600	58,800
					600 × 102	61,200
					99 × 600	59,400
2/18 صدور			98 × 600	58,800	99 × 400	39,600
			600 × 102	61,200		
			99 × 200	19,800		
2/20 برگشت از تولید	99 × 200	19,800			102 × 100	10,200
	100 × 102	10,200			99 × 600	59,400
2/22 برگشت به فروشنده			100 × 102	10,200	99 × 500	49,500
			99 × 100	9,900		

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
2/25 خرید	600 × 101	60,600			500 × 99	49,500
					600 × 101	60,600
2/30 صدور			500 × 99	49,500	300 × 101	30,300
			300 × 101	30,300		
2/31 برگشت از تولید	100 × 101	10,100			400 × 101	40,400
2/31 برگشت به فروشنده			100 × 101	10,100	300 × 101	30,300

موجودی پایان دوره: 300 واحد به مبلغ 30,300 ریال

2ـ ثبت‌های روزنامه:

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
2/5	کنترل موجودی مواد	58,800	
	صندوق		58,800
2/10	کنترل موجودی مواد	61,200	
	حساب‌های پرداختنی		61,200
2/11	حساب‌های پرداختنی	61,200	
	اصلاح مواد		4,200
	کنترل موجودی مواد		57,000
2/15	کنترل موجودی مواد	59,400	
	صندوق		59,400
2/18	کنترل کالای در جریان ساخت	139,800	
	کنترل موجودی مواد		139,800
2/20	کنترل موجودی مواد	30,000	
	کنترل کالای در جریان ساخت		30,000

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
2/22	صندوق	19,800	
	اصلاح مواد	300	
	کنترل موجودی مواد		20,100
2/25	کنترل موجودی مواد	60,600	
	حساب‌های پرداختنی		60,600
2/30	کنترل کالای در جریان ساخت	79,800	
	کنترل موجودی مواد		79,800
2/31	کنترل موجودی مواد	10,100	
	کنترل کالای در جریان ساخت		10,100
2/31	حساب‌های پرداختنی	10,100	
	کنترل موجودی مواد		10,100

۸۷ صفحه ۸۵ مسئله

16ـ3ـ با استفاده از اطلاعات ارائه‌شده در مسئله شماره (3-15)

مطلوبست: 1ـ ثبت کلیه عملیات مربوط به ماده (بتا) در یک کارت حساب مواد با استفاده از روش اولین صادره از آخرین وارده (LIFO) 2ـ ثبت آرتیکل‌های مربوط به صدور مواد به تولید، برگشت مواد به انبار و برگشت مواد به فروشنده در دفتر روزنامه.

1ـ کارت حساب مواد به روش LIFO: (برگشت 2/31: ابتدا مواد از تولید به انبار برگشت می‌خورد و سپس از انبار به فروشنده برگردانده می‌شود.)

کارت حساب مواد ماده بتا ـ روش LIFO (وارده/صادره/موجودی: مقدار × نرخ)

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
اول دوره موجودی					90 × 200	18,000
					95 × 200	19,000
					× 200 100	20,000

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
2/5 خرید	98 × 600	58,800			90 × 200	18,000
					95 × 200	19,000
					× 200 100	20,000
					98 × 600	58,800
2/10 خرید	× 600 102	61,200			90 × 200	18,000
					95 × 200	19,000
					× 200 100	20,000
					98 × 600	58,800
					× 600 102	61,200
2/11 برگشت به فروشنده			× 600 102	61,200	90 × 200	18,000
					95 × 200	19,000
					× 200 100	20,000
					98 × 600	58,800
2/15 خرید	99 × 600	59,400			90 × 200	18,000
					95 × 200	19,000
					× 200 100	20,000
					98 × 600	58,800
					99 × 600	59,400
2/18 صدور			99 × 600	59,400	90 × 200	18,000
			98 × 600	58,800	95 × 200	19,000

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
			200 × 100	20,000		
2/20 برگشت از تولید	200 × 100	20,000			90 × 200	18,000
	100 × 98	9,800			95 × 200	19,000
					200 × 100	20,000
					100 × 98	9,800
2/22 برگشت به فروشنده			100 × 98	9,800	90 × 200	18,000
			100 × 100	10,000	95 × 200	19,000
					100 × 100	10,000
2/25 خرید	600 × 101	60,600			90 × 200	18,000
					95 × 200	19,000
					100 × 100	10,000
					101 × 600	60,600
2/30 صدور			600 × 101	60,600	90 × 200	18,000
			100 × 100	10,000	95 × 100	9,500
			95 × 100	9,500		
2/31 برگشت از تولید	95 × 100	9,500			90 × 200	18,000
					95 × 200	19,000
2/31 برگشت به فروشنده			95 × 100	9,500	90 × 200	18,000
					95 × 100	9,500

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

موجودی پایان دوره: 300 واحد به مبلغ 27,500 ریال

2ـ ثبت‌های روزنامه:

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
2/11	حساب‌های پرداختنی	61,200	
	کنترل موجودی مواد		61,200
2/18	کنترل کالای در جریان ساخت	138,200	
	کنترل موجودی مواد		138,200
2/20	کنترل موجودی مواد	29,800	
	کنترل کالای در جریان ساخت		29,800
2/22	صندوق	19,800	
	کنترل موجودی مواد		19,800
2/30	کنترل کالای در جریان ساخت	80,100	
	کنترل موجودی مواد		80,100
2/31	کنترل موجودی مواد	9,500	
	کنترل کالای در جریان ساخت		9,500
2/31	حساب‌های پرداختنی	10,100	
	اصلاح مواد		600
	کنترل موجودی مواد		9,500

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۸۸ صفحه ۸۵ مسئله

17ـ3ـ با توجه به اطلاعات ارائه‌شده در مسئله (3-15) مطلوبست:

1ـ ثبت کلیه عملیات مربوط به ماده (بتا) در یک کارت حساب مواد به روش میانگین (در صورت لزوم تا دو رقم هم اعشار محاسبه شود.) 2ـ ثبت‌های مربوط به صدور مواد، برگشت مواد به انبار و به فروشنده در دفتر روزنامه.

1ـ کارت حساب مواد به روش میانگین موزون: (برگشت 2/31: ابتدا مواد از تولید به انبار برگشت می‌خورد و سپس از انبار به فروشنده برگردانده می‌شود.)

کارت حساب مواد ماده بتا ـ روش میانگین موزون (وارده/صادره/موجودی: مقدار × نرخ)

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
اول دوره موجودی					95 × 600	57,000
2/5 خرید	98 × 600	58,800			× 1,200 96.50	115,800
2/10 خرید	102 × 600	61,200			× 1,800 98.33	177,000
2/11 برگشت به فروشنده			× 600 98.33	58,998	× 1,200 98.33	118,002
2/15 خرید	99 × 600	59,400			× 1,800 98.56	177,402
2/18 صدور			× 1,400 98.56	137,984	× 400 98.56	39,418
2/20 برگشت از تولید	× 300 98.56	29,568			× 700 98.55	68,986
2/22 برگشت به فروشنده			× 200 98.55	19,710	× 500 98.55	49,276
2/25 خرید	101 × 600	60,600			× 1,100 99.89	109,876
2/30 صدور			× 800 99.89	79,912	× 300 99.89	29,964
2/31 برگشت از تولید	× 100 99.89	9,989			× 400 99.88	39,953
2/31 برگشت به فروشنده			× 100 99.88	9,988	× 300 99.88	29,965

موجودی پایان دوره: 300 واحد به مبلغ 29,965 ریال

2ـ ثبت‌های روزنامه:

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
2/11	حساب‌های پرداختنی	61,200	
	اصلاح مواد		2,202

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
	کنترل موجودی مواد		58,998
2/18	کنترل کالای در جریان ساخت	137,984	
	کنترل موجودی مواد		137,984
2/20	کنترل موجودی مواد	29,568	
	کنترل کالای در جریان ساخت		29,568
2/22	صندوق	19,800	
	اصلاح مواد		90
	کنترل موجودی مواد		19,710
2/30	کنترل کالای در جریان ساخت	79,912	
	کنترل موجودی مواد		79,912
2/31	کنترل موجودی مواد	9,989	
	کنترل کالای در جریان ساخت		9,989
2/31	حساب‌های پرداختنی	10,100	
	اصلاح مواد		112
	کنترل موجودی مواد		9,988



این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir

۸۹ صفحه ۸۵ مسئله

18ـ3ـ شرکت تولیدی پارس یدک برای ساخت محصول از ماده اولیه شماره (215) استفاده می‌نماید و اطلاعات مربوط به مقدار موجودی اول و پایان دوره و نیز مقدار و دفعات خرید طی دوره مالی جاری به قرار زیر است: 1ـ موجودی مواد اول دوره تعداد 5,200 واحد می‌باشد. 2ـ خرید مواد طی دوره شش بار بوده که عبارت است از: 2/8 8,000 عدد؛ 3/18 12,000 عدد؛ 4/21 9,000 عدد؛ 5/1 15,000 عدد؛ 5/20 7,000 عدد؛ 6/18 4,800 عدد موجودی مواد پایان دوره تعداد 4,800 واحد می‌باشد طی دوره مالی جاری تعداد 5,800 واحد از مواد خریداری‌شده به فروشندگان برگشت داده شده است.

مطلوبست: 1ـ محاسبه تعداد مواد مصرف‌شده طی دوره

گزارش مقدار مواد مصرف‌شده

شرح	مقدار (واحد)
موجودی مواد اول دوره	5,200
خریدها: 2/8	8,000
3/18	12,000
4/21	9,000
5/1	15,000
5/20	7,000
6/18	4,800
جمع مواد خریداری‌شده	55,800
کسر می‌شود: مواد برگشتی به فروشندگان	(5,800)
خرید خالص	50,000
مواد آماده مصرف	55,200
کسر می‌شود: موجودی پایان دوره	(4,800)
مواد مصرف‌شده طی دوره	**50,400**

۹۰ صفحه ۸۵ مسئله

19ـ3ـ کارخانه مهرنوش برای ساخت محصول از یک نوع ماده اولیه به شماره (555) استفاده می‌نماید. اطلاعات مربوط به این ماده اولیه طی دوره مالی جاری عبارت است از:

1ـ موجودی مواد اول دوره تعداد 300 واحد به نرخ 154 ریال می‌باشد. 2ـ 1/15 خرید 400 واحد به نرخ 152 ریال به‌طور نقد مطابق قبض انبار شماره (70) 3ـ 1/30 خرید 500 واحد به نرخ 156 ریال به‌طور نسیه مطابق قبض انبار شماره (71) 4ـ 2/12 صدور 900 واحد به تولید مطابق حواله انبار مواد به شماره (215) 5ـ 2/15 برگشت 200 واحد از مواد صادره به تولید در تاریخ 2/12 به انبار 6ـ 2/17 برگشت تعداد 300 واحد از مواد خریداری‌شده در تاریخ 1/15 به فروشنده 7ـ 3/18 خرید 800 واحد به نرخ 155 ریال به‌صورت نسیه مطابق قبض انبار شماره (72) 8ـ 4/10 خرید 1,000 واحد به نرخ 153 ریال به‌صورت نسیه مطابق قبض انبار شماره (73) 9ـ 4/19 صدور 1,300 واحد به تولید مطابق حواله انبار شماره (216) 10ـ 4/25 برگشت 100 واحد از

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

مواد صادره در تاریخ 4/19 به انبار 11ـ 5/20 برگَشت 200 واحد از مواد خریداری‌شده در تاریخ 4/10 به فروشنده 12ـ 6/20 خرید 700 واحد به نرخ 159 ریال به صورت نسیه مطابق قبض انبار شماره (74) مطلوبست: 1ـ با استفاده از سه کارت حساب مواد عملیات مربوط به ماده اولیه شماره (555) را در این کارت‌ها به روش‌های زیر ثبت کنید. الف) روش اولین صادره از اولین وارده (FIFO) ب) روش اولین صادره از آخرین وارده (LIFO) ج) روش میانگین (در صورت لزوم تا دو رقم اعشار محاسبه شود) 2ـ ثبت کلیه عملیات مربوط به ماده اولیه شماره (555) در دفتر روزنامه با استفاده از نتایج به‌دست‌آمده در روش اولین صادره از اولین وارده 3ـ تهیه یک جدول که در آن نتایج حاصل از هر سه روش ارزیابی با یکدیگر مقایسه شود.

1ـ الف) کارت حساب مواد به روش FIFO:

کارت حساب مواد 555 ـ FIFO (ستون‌ها: مقدار × نرخ) (وارده/صادره/موجودی: مقدار × نرخ)

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
اول دوره موجودی					300 × 154	46,200
1/15 خرید	400 × 152	60,800			300 × 154	46,200
					400 × 152	60,800
1/30 خرید	500 × 156	78,000			300 × 154	46,200
					400 × 152	60,800
					500 × 156	78,000
2/12 صدور			300 × 154	46,200	300 × 156	46,800
			400 × 152	60,800		
			200 × 156	31,200		
2/15 برگَشت از تولید	200 × 156	31,200			500 × 156	78,000
2/17 برگَشت به فروشنده			300 × 156	46,800	200 × 156	31,200
3/18 خرید	800 × 155	124,000			200 × 156	31,200
					800 × 155	124,000

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
4/10 خرید	1,000 × 153	153,000			200 × 156	31,200
					800 × 155	124,000
					1,000 × 153	153,000
4/19 صدور			200 × 156	31,200	700 × 153	107,100
			800 × 155	124,000		
			300 × 153	45,900		
4/25 برگشت از تولید	100 × 153	15,300			800 × 153	122,400
5/20 برگشت به فروشنده			200 × 153	30,600	600 × 153	91,800
6/20 خرید	700 × 159	111,300			600 × 153	91,800
					700 × 159	111,300

ب) کارت حساب مواد به روش LIFO:

کارت حساب مواد 555 ـ LIFO (وارده/صادره/موجودی: مقدار × نرخ)

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
اول دوره موجودی					300 × 154	46,200
1/15 خرید	400 × 152	60,800			300 × 154	46,200
					400 × 152	60,800
1/30 خرید	500 × 156	78,000			300 × 154	46,200
					400 × 152	60,800
					500 × 156	78,000
2/12 صدور			500 × 156	78,000	300 × 154	46,200

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
			152 × 400	60,800		
2/15 برگشت از تولید	152 × 200	30,400			154 × 300	46,200
					152 × 200	30,400
2/17 برگشت به فروشنده			152 × 200	30,400	154 × 200	30,800
			154 × 100	15,400		
3/18 خرید	155 × 800	124,000			154 × 200	30,800
					155 × 800	124,000
4/10 خرید	× 1,000 153	153,000			154 × 200	30,800
					155 × 800	124,000
					× 1,000 153	153,000
4/19 صدور			× 1,000 153	153,000	154 × 200	30,800
			155 × 300	46,500	155 × 500	77,500
4/25 برگشت از تولید	155 × 100	15,500			154 × 200	30,800
					155 × 600	93,000
5/20 برگشت به فروشنده			155 × 200	31,000	154 × 200	30,800
					155 × 400	62,000
6/20 خرید	159 × 700	111,300			154 × 200	30,800
					155 × 400	62,000
					159 × 700	111,300

ج) کارت حساب مواد به روش میانگین موزون:

کارت حساب مواد 555 ـ میانگین (وارده/صادره/موجودی: مقدار × نرخ)

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تاریخ و شرح	وارده	مبلغ وارده	صادره	مبلغ صادره	موجودی	مبلغ موجودی
اول دوره موجودی					300 × 154	46,200
1/15 خرید	400 × 152	60,800			700 × 152.86	107,000
1/30 خرید	500 × 156	78,000			1,200 × 154.17	185,000
2/12 صدور			900 × 154.17	138,753	300 × 154.17	46,247
2/15 برگشت از تولید	200 × 154.17	30,834			500 × 154.16	77,081
2/17 برگشت به فروشنده			300 × 154.16	46,248	200 × 154.16	30,833
3/18 خرید	800 × 155	124,000			1,000 × 154.83	154,833
4/10 خرید	1,000 × 153	153,000			2,000 × 153.92	307,833
4/19 صدور			1,300 × 153.92	200,096	700 × 153.92	107,737
4/25 برگشت از تولید	100 × 153.92	15,392			800 × 153.91	123,129
5/20 برگشت به فروشنده			200 × 153.91	30,782	600 × 153.91	92,347
6/20 خرید	700 × 159	111,300			1,300 × 156.65	203,647

2ـ ثبت‌های روزنامه (روش FIFO):

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
1/15	کنترل موجودی مواد	60,800	
	صندوق		60,800
1/30	کنترل موجودی مواد	78,000	

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تاریخ	شرح حساب	بدهکار	بستانکار
	حساب‌های پرداختنی		78,000
2/12	کنترل کالای در جریان ساخت	138,200	
	کنترل موجودی مواد		138,200
2/15	کنترل موجودی مواد	31,200	
	کنترل کالای در جریان ساخت		31,200
2/17	صندوق	45,600	
	اصلاح مواد	1,200	
	کنترل موجودی مواد		46,800
3/18	کنترل موجودی مواد	124,000	
	حساب‌های پرداختنی		124,000
4/10	کنترل موجودی مواد	153,000	
	حساب‌های پرداختنی		153,000
4/19	کنترل کالای در جریان ساخت	201,100	
	کنترل موجودی مواد		201,100
4/25	کنترل موجودی مواد	15,300	
	کنترل کالای در جریان ساخت		15,300
5/20	حساب‌های پرداختنی	30,600	
	کنترل موجودی مواد		30,600
6/20	کنترل موجودی مواد	111,300	
	حساب‌های پرداختنی		111,300

3ـ مقایسه نتایج سه روش: (بهای مواد مصرفی = جمع صدور – مواد برگشتی به انبار؛ «اختلاف اصلاح مواد» = مبلغ دریافتی از فروشنده منهای مبلغ کسرشده، به‌صورت جمع جبری)

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

روش ارزیابی	بهای مواد مصرفی (خالص)	مجموع اصلاح مواد (برگشت به فروشنده)	بهای موجودی پایان دوره	مقدار موجودی پایان دوره
FIFO	292,800	1,200	203,100	1,300
LIFO	292,400	600	204,100	1,300
میانگین موزون	292,623	830	203,647	1,300

۹۱ صفحه ۸۶ مسئله

20ـ3ـ با استفاده از اطلاعات ارائه‌شده در مسئله (19ـ3)

مطلوبست: 1ـ محاسبه تعداد مواد مصرف‌شده طی دوره 2ـ محاسبه دفعات گردش موجودی مواد (تا دو رقم اعشار محاسبه شود) 3ـ محاسبه دوره گردش موجودی مواد 4ـ تهیه گزارش بهای تمام‌شده مواد مصرف‌شده با استفاده از نتایج به‌دست‌آمده از روش اولین صادره از اولین وارده

1ـ مقدار مواد مصرف‌شده = (900 – 200) + (1,300 – 100) = **1,900 واحد** (یا: 1,300 – 500 – 3,400 + 300 = 1,900)

2ـ دفعات گردش: موجودی پایان دوره = 1,300 واحد؛ متوسط موجودی = (1,300 + 300) ÷ 2 = 800 واحد؛ دفعات گردش = 1,900 ÷ 800 = **2.38 دفعه**

3ـ دوره گردش = 360 ÷ 2.38 = **151.26 روز**

4ـ گزارش بهای تمام‌شده مواد مصرف‌شده (روش FIFO):

گزارش بهای تمام‌شده مواد مصرف‌شده (ریال)

شرح	مبلغ
موجودی مواد اول دوره (300 × 154)	46,200
خرید مواد (جمع)	527,100
کسر می‌شود: مواد برگشتی به فروشنده (مبلغ کسرشده از کارت)	(77,400)
مواد آماده مصرف	495,900
کسر می‌شود: موجودی مواد پایان دوره	(203,100)
بهای تمام‌شده مواد مصرف‌شده	**292,800**

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت